

NEWSLETTER

ปีที่ 3 ฉบับที่ 6 ประจำเดือนมิถุนายน 2568

Advanced medicine innovation

02 Food for Thought

ดร.ณิรวัฒน์ ธรรมจักร์

ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนา
กำลังคนและทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา
การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.)

03 Highlight

บพค. ผนึกกำลัง HITAP ดันนักวิจัยไทยสู่เวทีโลก
ด้านการประเมินเทคโนโลยีสุขภาพ

04 PMU-B Proudly Present

05 What's New ?

07 PMU-B Insight

14 Take a Seat

การพัฒนาเทคโนโลยีทางการแพทย์
เพื่ออนาคต: มุมมองจาก
อ.ดร.ธิดาทิพย์ วงศ์สุรวัฒน์

15 ปฏิทินกิจกรรม

“In the world of healthcare, stagnation kills. Innovation is the only cure.”

Eric Topol,
MD (Cardiologist, Digital Medicine Expert)

ดร.ณิรวัฒน์ ธรรมจักร์

ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนา
กำลังคนและทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา
การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.)

“ในบริบทของระบบการดูแลสุขภาพ ความไม่เปลี่ยนแปลง หรือการหยุดนิ่งอาจนำไปสู่ความสูญเสียที่ไม่อาจย้อนกลับได้ ขณะที่นวัตกรรมถือเป็นกลไกสำคัญและเป็นหนทางที่จำเป็นในการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของบริการสุขภาพในอนาคต” แนวคิดนี้สอดคล้องกับแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2566 – 2570 โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 3 ซึ่งมุ่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมระดับขั้นแนวหน้าที่ก้าวหน้าล้ำยุค เพื่อสร้างโอกาสใหม่และเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในอนาคต บพค. จึงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการยกระดับศักยภาพของประเทศในเทคโนโลยีทางการแพทย์และสุขภาพดิจิทัล เช่น แพลตฟอร์ม AI เพื่อการวินิจฉัยโรคแม่นยำยิ่งขึ้น เทคโนโลยีจีโนมิกส์เพื่อการรักษาเฉพาะบุคคล และระบบข้อมูลสุขภาพ

แบบเปิด (Open Health Data) ซึ่งไม่เพียงช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสุขภาพ แต่ยังผลักดันให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นผู้นำในเทคโนโลยีสุขภาพเชิงลึกในเวทีโลก

PMU-B Newsletter ฉบับนี้นำเสนอตัวอย่างการพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์ที่มุ่งยกระดับระบบสุขภาพของประเทศ อาทิ การพัฒนาแพลตฟอร์ม AI เพื่อค้นหา คัดกรองสารต้านมะเร็ง และพัฒนา ยาต้านมะเร็ง การเสริมศักยภาพนักวิจัยไทยในการประเมินเทคโนโลยี และนโยบายด้านสุขภาพในระดับนานาชาติ และบทสัมภาษณ์นักวิจัยที่ประยุกต์ใช้ชีวสารสนเทศศาสตร์เพื่อยกระดับงานวิจัยด้านพันธุศาสตร์ทางการแพทย์ อีกทั้งยังมีความก้าวหน้างานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนกิจกรรมเด่นของ บพค. ประจำเดือน มิถุนายน และแผนงานสำคัญในอนาคต

หากผู้อ่านมีคำถาม หรือข้อคิดเห็นใด ๆ เพื่อการพัฒนาปรับปรุง PMU-B Newsletter หรือแนะนำการทำงานของ PMU-B สามารถติดต่อได้ที่

☎ 02-109-5432 ต่อ 841 ✉ pmu.b@nxpo.or.th
f PMU-B บพค. 📱 @pmub

UWU. ผนึกกำลัง HITAP ดันนักวิจัยไทยสู่เวทีโลก ด้านการประเมินเทคโนโลยีสุขภาพ

บพค. ร่วมกับมูลนิธิเพื่อการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (HITAP) ขับเคลื่อนบทบาทนักวิจัยไทยสู่การเป็นผู้นำในภาคีสถิติระดับโลกด้านการประเมินเทคโนโลยีสุขภาพ (Health Technology Assessment: HTA) กลไกสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับระบบสุขภาพไทยและเสริมสร้างความร่วมมือระดับนานาชาติอย่างยั่งยืน

| HTA: กลไกสำคัญเพื่อระบบสุขภาพที่ยั่งยืน

การประเมินเทคโนโลยีสุขภาพ (HTA) เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ ไม่เพียงช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในระบบสาธารณสุข แต่ยังสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมตั้งแต่การผลักดันนวัตกรรมทางการแพทย์สู่ระบบสุขภาพแห่งชาติ การประเมินต้นทุนด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ไปจนถึงการใช้ข้อมูลทางการแพทย์อย่างแม่นยำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน

| พลังขับเคลื่อนระหว่าง บพค. และ HITAP

บพค. ให้การสนับสนุน HITAP ในโครงการการยกระดับนักวิจัยไทยเพื่อเป็นแกนนำในภาคีสถิติของโลกด้านการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ ตามแผนงาน N41 (S3P19) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประเทศไทยได้เป็นแกนนำหลักในภาคีสถิติของโลกด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่ออนาคต ภายใต้กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในปีงบประมาณ 2567 โดยมี ดร. นพ.ยศ ตีระวัฒนานนท์ เลขาธิการมูลนิธิ HITAP เป็นหัวหน้าโครงการร่วมกับทีมนักวิจัยจาก มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร และ National University of Singapore มีเป้าหมายให้ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในเครือข่าย HTA ระดับนานาชาติ พร้อมสร้างระบบสุขภาพที่แข็งแกร่งและยั่งยืนยิ่งขึ้น

| พันธมิตรนานาชาติ: เครือข่ายความร่วมมือเพื่ออนาคตสุขภาพโลก

โครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ให้นักวิจัยไทยมีบทบาทสำคัญในภาคีสถิติระดับโลกด้านการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพใน 3 เครือข่ายองค์กรระดับนานาชาติ ได้แก่ HTAsiaLink, SAPHIRE และ ISPH

- **HTAsiaLink** ภาควิชาการด้านการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ ก่อตั้งโดย HITAP ประเทศไทย ร่วมกับ National Evidence-based healthcare Collaborating Agency (NECA)

เกาหลีใต้ และ Center for Drug Evaluation (CDE) ได้หวั่นมองเน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถด้าน HTA และการบูรณาการหลักฐานเชิงประจักษ์สู่กระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบายในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

- **The International Society for Priorities in Health (ISPH)** ภาควิชาการด้านการกำกับทิศทางและจัดลำดับความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสุขภาพในระดับนานาชาติที่เสริมสร้างทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการกำหนดลำดับความสำคัญในระบบสุขภาพ เป็นเวทีสำคัญสำหรับนักวิจัยด้านสุขภาพ นักนโยบาย และผู้บริหารในการแลกเปลี่ยนแนวคิดและสร้างเครือข่ายระดับโลก
- **SAPHIRE (Strengthening Active Partnerships for Policy and Health Intervention Research and Evaluation)** ภาควิชาการความร่วมมือในการขับเคลื่อนนโยบายด้านสุขภาพในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีหน่วยงานหลัก เช่น มูลนิธิสุขภาพแห่งชาติของประเทศไทย (NHF) โรงเรียนสาธารณสุข Saw Swee Hock มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ (NUS) และ Mahidol Oxford Tropical Medicine Research Unit (MORU) เน้นการวิจัยเชิงนโยบายและการแก้ปัญหาความท้าทายทางเศรษฐกิจในภาคสุขภาพ

| เส้นทางสู่การเป็นผู้นำ HTA ระดับสากล

โครงการนี้ดำเนินการร่วมกับ HTAsiaLink, SAPHIRE และ ISPH ผ่านกลไกการทำวิจัยเชิงนโยบาย การตีพิมพ์บทความในวารสารระดับนานาชาติ (Nature Index) การฝึกปฏิบัติงานจริง (On the Job Training) ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ และการมีส่วนร่วมในการประชุมสำคัญของเครือข่าย HTA

เป้าหมายคือ การสร้างความพร้อมและเพิ่ม visibility ของนักวิจัยไทยในเวทีโลก รวมถึงการสนับสนุนการสร้างขีดความสามารถด้าน HTA อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวขึ้นเป็นศูนย์กลางของการวิจัยและนวัตกรรมด้านการประเมินเทคโนโลยีสุขภาพในระดับนานาชาติได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยโครงการได้ตั้งเป้าให้นักวิจัยไทยได้เป็นคณะทำงานใน SAPHIRE คณะกรรมการบริหารของ ISPH และเป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหารของ HTAsiaLink

การผนึกกำลังระหว่าง บพค. และ HITAP ไม่เพียงสร้างโอกาสให้นักวิจัยไทยได้มีบทบาทสำคัญในเวทีโลก แต่ยังเป็นก้าวสำคัญในการขับเคลื่อนระบบสุขภาพไทยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน พร้อมรับมือกับความท้าทายด้านสุขภาพในอนาคตอย่างแท้จริง

CanDrugAI:

ปัญญาประดิษฐ์เพื่อการค้นหา ยาต้านมะเร็ง

โดย บพค. และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรคมะเร็งเป็นปัญหาสำคัญทางการแพทย์ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชากรทั่วโลก อุบัติการณ์ของโรคนี้น่าเป็นห่วงอย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลจากสถาบันมะเร็งแห่งชาติ (2567) ระบุว่าคนไทยมีผู้ป่วยมะเร็งรายใหม่ปีละประมาณ 140,000 ราย และมีผู้เสียชีวิตถึง 83,000 รายต่อปี ทำให้การค้นหาวิธีการรักษาที่มีประสิทธิภาพเป็นเรื่องเร่งด่วน ในปัจจุบัน การศึกษาสารต้านมะเร็งจากธรรมชาติ โดยเฉพาะจากพืชสมุนไพร กำลังได้รับความสนใจอย่างมาก เนื่องจากอาจนำไปสู่แนวทางการพัฒนาการรักษาที่มีประสิทธิภาพสูงและลดผลข้างเคียงจากการรักษาแบบเดิม ตามแนวทางการแพทย์เฉพาะบุคคล การวิจัยในด้านนี้จึงมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มทางเลือกในการรักษาและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็ง

เพื่อรับมือกับความท้าทายของโรคมะเร็งและเพิ่มโอกาสในการค้นพบแนวทางการรักษาใหม่ ๆ บพค. ได้ให้การสนับสนุน **โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มปัญญาประดิษฐ์แบบครบวงจร (End-to-End) เพื่อการขับเคลื่อนการค้นหา คัดกรองสารต้านมะเร็ง และพัฒนายาต้านมะเร็ง (CanDrugAI)** ตามแผนงาน N38 (S3P18) วิจัยขั้นแนวหน้าในสาขาสำคัญเพื่อประยุกต์และพัฒนาต่อยอดเศรษฐกิจ BCG ปีงบประมาณ 2568 ภายใต้กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้กับ รศ. ดร.ธัญญา รุ่งโรจน์มณฑล สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับทีมวิจัยจาก สถาบันวิทยสิริเมธี มหาวิทยาลัยมหิดล Shanghai University สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สถาบันมะเร็งแห่งชาติ องค์การเภสัชกรรม บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และ สำนักดิจิทัลการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

โครงการ CanDrugAI มุ่งพัฒนาแพลตฟอร์ม AI อัจฉริยะเพื่อเร่งกระบวนการค้นหาและคัดกรองสารต้านมะเร็ง โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์และชีวสารสนเทศเชิงโครงสร้าง ลดระยะเวลาและต้นทุนในการพัฒนายาใหม่ ปัจจุบัน แพลตฟอร์มจากต่างประเทศยังมีข้อจำกัด เช่น การทำนายความปลอดภัยของสารที่ไม่แม่นยำ ค่าใช้จ่ายสูง และใช้ข้อมูลอ้างอิงที่อาจไม่ตรงกับบริบทของผู้ป่วยไทย ดังนั้น การพัฒนาแพลตฟอร์มภายในประเทศจะช่วยให้เกิดการค้นพบยาใหม่ที่เหมาะสมและปลอดภัยยิ่งขึ้นสำหรับคนไทย

แพลตฟอร์มนี้ได้รับการออกแบบให้สามารถระบุเป้าหมายของยา ทำนายคุณสมบัติของสารออกฤทธิ์ กลไกการออกฤทธิ์ และประเมินความเป็นพิษหรือผลข้างเคียงของยา รวมถึงการคัดกรองยาเก่าที่อาจมีฤทธิ์ยับยั้งโปรตีนเป้าหมายจากข้อมูลตัวอย่างผู้ป่วยในประเทศไทย นอกจากนี้ ยังใช้ Machine Learning และ Deep Learning ควบคู่กับชีวสารสนเทศเชิงโครงสร้าง เพื่อช่วยออกแบบและทำนายคุณสมบัติของสารเคมีโมเลกุลเล็ก และอนุพันธ์ต้านมะเร็งได้อย่างแม่นยำ ทั้งนี้ หลังจากการทำนายและ

คัดกรอง

ในระดับดิจิทัล

ทีมวิจัยจะดำเนินการ

สังเคราะห์สาร ยืนยัน

โครงสร้างทางเคมี และทดสอบฤทธิ์ของสารต่อมะเร็งชนิดต่าง ๆ เพื่อคัดเลือกสารที่มีศักยภาพสูงสุดสำหรับการพัฒนายาต่อไป

โครงการนี้จะสร้างฐานข้อมูลสารต้านมะเร็งที่รวบรวมข้อมูลฤทธิ์ทางชีวภาพและผลการทดสอบในห้องปฏิบัติการ (Drug Efficacy, Potency, Toxicity) เพื่อเพิ่มความแม่นยำในการพัฒนาโมเดล AI และการคัดกรองสารต้านมะเร็ง ซึ่งสามารถต่อยอดสู่การศึกษาโรคอื่น ๆ และการพัฒนายาที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นในอนาคต

โครงการยังนำไปสู่การยื่นจดอนุสิทธิบัตร 2 ฉบับ ได้แก่ แพลตฟอร์ม AI แบบครบวงจร สำหรับการค้นหายาต้านมะเร็ง และสารเคมีโมเลกุลเล็กที่มีศักยภาพต้านมะเร็ง นอกจากนี้ ยังมี การพัฒนาต้นแบบแพลตฟอร์มปัญญาประดิษฐ์ ที่สามารถใช้งานได้ในรูปแบบ Toolbox หรือ Web Service สำหรับการค้นหายาต้านมะเร็ง รวมถึง ต้นแบบเทคโนโลยีระดับห้องปฏิบัติการ ที่ใช้ Machine Learning/Deep Learning เพื่อทำนายความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของยากับการออกฤทธิ์ต้านมะเร็ง โดยพัฒนาโมเดล AI ทั้งหมด 10 โมเดล

โครงการ CanDrugAI สามารถต่อยอดสู่เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการรักษาแบบเฉพาะบุคคลสำหรับคนไทย นอกจากจะช่วยพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญด้านปัญญาประดิษฐ์ และการค้นหายาแล้ว ยังสนับสนุนการสร้างโมเดลเพื่อค้นหายาใหม่ รวมถึงการนำยาเก่ามาทดสอบเป็นยาต้านมะเร็ง

โครงการนี้ยังช่วยผลักดันการออกแบบและสังเคราะห์สารอนุพันธ์ชนิดใหม่ ซึ่งส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมพัฒนายา และการผลิตยาต้านมะเร็ง พร้อมทั้งกระตุ้นการเติบโตของธุรกิจยาและเศรษฐกิจดิจิทัลในอนาคต

อนาคตของมะเร็งวิทยา: TechBio

กำลังปฏิวัติการรักษา มะเร็งและพลิกโฉมวงการแพทย์อย่างไร

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา การต่อสู้กับโรคมะเร็งมีความก้าวหน้าอย่างมีนัยสำคัญ แต่โรคมะเร็งยังคงเป็นหนึ่งในสาเหตุการเสียชีวิตอันดับต้น ๆ ของโลก แม้จะมีการค้นพบที่ก้าวล้ำ แต่ความซับซ้อนของมะเร็ง ซึ่งมีมากกว่า 100 ชนิด และหลายร้อยสายพันธุ์ย่อยมักจะพัฒนาเร็วกว่าวิธีการทางการแพทย์แบบดั้งเดิม

อย่างไรก็ตาม ยุคใหม่กำลังเริ่มต้นขึ้น ด้วยศักยภาพของ TechBio ซึ่งเป็น EU-Startup ทำให้เกิดการผนึกกำลังของเทคโนโลยีและชีววิทยาเพื่อช่วยเร่งนวัตกรรมทางมะเร็งวิทยา ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยให้การรักษา มะเร็งมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังทำให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้นและมีต้นทุนต่ำลงทั่วโลก

เทคโนโลยีล่าสุดที่เปลี่ยนแปลงการวินิจฉัยและการรักษา มะเร็ง

วงการมะเร็งวิทยากำลังพลิกโฉมไปอย่างไม่เคยมีมาก่อน ด้วยความก้าวหน้าของปัญญาประดิษฐ์ (AI) การเรียนรู้ของเครื่อง (ML) จีโนมิกส์ และการแพทย์เฉพาะบุคคล เทคโนโลยีเหล่านี้กำลังเปลี่ยนวิธีที่เราค้นพบ ทำความเข้าใจ และรักษามะเร็ง

การวินิจฉัยด้วย AI: ระบบ AI มีบทบาทสำคัญในการตรวจพบมะเร็งตั้งแต่ระยะแรกด้วยความแม่นยำสูง โดยการวิเคราะห์ภาพถ่ายทางการแพทย์ สไลด์พยาธิวิทยา และไบโอมาร์กเกอร์ (Biomarkers) ตัวอย่างเช่น ระบบของ DeepMind ของ Google และเทคโนโลยีอื่น ๆ ได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการตรวจหามะเร็งเต้านมและมะเร็งชนิดอื่นได้เร็วกว่ารังสีแพทย์

จีโนมิกส์และการแพทย์แม่นยำสูง (Precision Medicine): การถอดรหัสพันธุกรรมช่วยให้สามารถระบุการกลายพันธุ์ของยีนที่เป็นสาเหตุของมะเร็งแต่ละรายได้ นำไปสู่การพัฒนาการรักษาแบบมุ่งเป้า เช่น ยา Trastuzumab สำหรับมะเร็งเต้านมชนิด HER2-positive และ Osimertinib สำหรับมะเร็งปอดที่มียีน EGFR กลายพันธุ์

ภูมิคุ้มกันบำบัด (Immunotherapy): การรักษาที่ใช้ระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย เช่น สารยับยั้งจุดตรวจภูมิคุ้มกัน (Immune Checkpoint Inhibitors) และ CAR-T Cell Therapy แม้ว่าการรักษาเหล่านี้ยังมีต้นทุนสูง แต่เมื่อเทคโนโลยีได้ขยายขนาดก็จะสามารถช่วยให้การรักษานี้เข้าถึงได้ง่ายขึ้น

การค้นพบยาโดยใช้ AI: แพลตฟอร์มอย่าง BenevolentAI และ Recursion Pharmaceuticals กำลังใช้ AI และ ML วิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อค้นหาโมเลกุลใหม่ ๆ ได้รวดเร็วกว่าวิธีดั้งเดิม ลดระยะเวลาตั้งแต่การค้นพบจนถึงการทดลองทางคลินิก

เราใกล้จะเอาชนะมะเร็งแล้วหรือยัง?

แม้ว่าเป้าหมายของการกำจัดมะเร็งทั้งหมดอาจยังอยู่ไกล แต่การทำให้มะเร็งกลายเป็นโรคเรื้อรังที่จัดการได้ กำลังกลายเป็นความจริงที่เป็นไปได้มากขึ้น ตัวอย่างเช่น เทคนิคการตรวจมะเร็งระยะเริ่มต้นด้วย Liquid Biopsy ซึ่งใช้เพียงตัวอย่างเลือด สามารถช่วยให้อาการดีขึ้นและเพิ่มอัตราการรอดชีวิตได้อย่างมีนัยสำคัญ เทคโนโลยีการแก้ไขยีนแบบ CRISPR อาจช่วยแก้ไขการกลายพันธุ์ที่ทำให้เกิดมะเร็ง และการสร้าง "Digital Twin" ซึ่งเป็นแบบจำลองเสมือนของร่างกายผู้ป่วย สามารถช่วยทำนายผลลัพธ์ของการรักษาและปรับแต่งแนวทางการรักษาให้เหมาะสมแบบเรียลไทม์

ทำอย่างไรให้การรักษามะเร็งเข้าถึงได้มากขึ้นและราคาถูกลง

แม้ว่าความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์จะก้าวกระโดด แต่ยังมีความท้าทายที่สำคัญ ได้แก่ การทำให้การรักษามะเร็งสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเฉพาะในประเทศที่ร่ำรวย เทคโนโลยีสามารถช่วยลดอุปสรรคทางค่าใช้จ่าย ภูมิศาสตร์ และการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ เช่น

Telemedicine และการติดตามผลระยะไกล: ระบบสุขภาพทางไกลที่ขับเคลื่อนด้วย AI สามารถช่วยให้ผู้ป่วยในพื้นที่ห่างไกลเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญด้านมะเร็งได้โดยไม่ต้องเดินทาง

การแบ่งปันข้อมูลผ่านคลาวด์ (Cloud-Based Data Sharing): แพลตฟอร์มที่แชร์ข้อมูลทางคลินิกทั่วโลกช่วยเร่งงานวิจัยและปรับปรุงแนวทางการรักษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ระบบอัตโนมัติ (Automation) ในอุตสาหกรรมยา: การผลิตยาด้วย AI การเพิ่มประสิทธิภาพการทดลองทางคลินิก และโซลูชันสุขภาพดิจิทัล สามารถช่วยลดต้นทุนและระยะเวลาการพัฒนายาได้อย่างมหาศาล

การปฏิรูปแนวทางการดูแลสุขภาพ

ความก้าวหน้าทางมะเร็งวิทยาไม่ได้จำกัดอยู่แค่โรคมะเร็งเท่านั้น แต่นวัตกรรมเหล่านี้กำลังเปลี่ยนโฉมวงการแพทย์โดยรวม ในมิติต่างๆ ได้แก่ **เทคโนโลยีการแพทย์แม่นยำสูง และ AI-driven Drug Discovery** สามารถนำไปใช้กับโรคทางพันธุกรรมหายาก หรือโรคเรื้อรังอื่น ๆ เช่น โรคเบาหวาน **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อมโยง** เทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีดิจิทัล กำลังปูทางไปสู่ระบบสุขภาพที่ให้ความสำคัญกับการเข้าถึง ความแม่นยำ และความยั่งยืน

แม้ว่าจะยังมีอุปสรรค เช่น มาตรฐานข้อมูล กฎระเบียบ และประเด็นจริยธรรม แต่ทิศทางของนวัตกรรมของ TechBio มีความชัดเจน เพื่อเข้าสู่ยุคที่การดูแลสุขภาพระดับโลกจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง

สร้างอนาคตใหม่ของการรักษามะเร็งและระบบสาธารณสุข

อนาคตของมะเร็งวิทยาไม่ได้เป็นเพียงแค่การเอาชนะมะเร็ง แต่เป็นการเขียนกฎกติกาใหม่สำหรับการเข้าถึงและความเท่าเทียมทางสุขภาพ หากเราลงทุนในเทคโนโลยีที่เหมาะสม กระชับความร่วมมือ และพัฒนาโครงสร้างนโยบายที่ยั่งยืน เราสามารถทำให้การรักษาที่ล้ำหน้าเป็นสิ่งที่ทุกคนเข้าถึงได้ TechBio ตั้งเป้าว่า "เรามีความเชื่อว่าความหวังเป็นของทุกคน" ด้วยความร่วมมือระดับโลก เทคโนโลยีที่ก้าวล้ำ และวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน เราสามารถสร้างอนาคตที่การรักษามะเร็งและการดูแลสุขภาพที่มีคุณภาพสูง ไม่ใช่เพียงสิทธิพิเศษ แต่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน (ข้อมูลจาก website eu-startups 15 มกราคม 2568 โดย Nicolas Wolikow)

จากความก้าวหน้า TechBio ในการพัฒนาแพลตฟอร์ม BenevolentAI และ Recursion Pharmaceuticals ที่ใช้ AI และ ML วิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อค้นหาโมเลกุลใหม่ ๆ เพื่อรับมือกับความท้าทายของโรคมะเร็งและเพิ่มโอกาสในการค้นพบแนวทางการรักษาใหม่ ๆ อย่างไรก็ตาม แพลตฟอร์มจากต่างประเทศดังกล่าวยังมีข้อจำกัด เช่น ค่าใช้จ่ายสูง และใช้ข้อมูลอ้างอิงที่อาจไม่ตรงกับบริบทของผู้ป่วยไทย บพค.

ได้ให้การสนับสนุน โครงการพัฒนาแพลตฟอร์ม

ปัญญาประดิษฐ์แบบครบวงจร (End-to-End)

เพื่อการขับเคลื่อนการค้นหาคัดกรองสารต้าน

มะเร็ง และพัฒนายาต้านมะเร็ง (CanDrugAI)

ตามแผนงาน Frontier ปีงบประมาณ 2568 ภายใต้

กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ให้กับ รศ. ดร.ธัญญา รุ่งโรจน์มงคล สังกัด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับทีมวิจัย

จากหน่วยงานต่างๆ ตั้งเป้าหมายให้เกิด

การพัฒนาแพลตฟอร์มภายในประเทศ

เพื่อให้เกิดการค้นพบยาใหม่ที่เหมาะสม

และปลอดภัยยิ่งขึ้นสำหรับคนไทย

จัดการ อัลไซเมอร์ ด้วยชีวสารสนเทศศาสตร์ ความหวังของสังคมสูงวัย

“คนส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าตัวเองเป็นโรคอัลไซเมอร์ จนกระทั่งได้หลังลืมทุกอย่างในชีวิตไปหมดแล้ว” คงเป็นเรื่องน่าเศร้า หากวันหนึ่งเราไม่อาจจดจำคนรอบตัวได้ ไม่สามารถรับรู้และตัดสินใจกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันได้

อาการเหล่านี้เป็นอาการที่พบได้ในผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ รายงานวิจัยระบุว่า มีประชากรราว 50 ล้านรายทั่วโลกที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ในปี 2022 และคาดว่าจะมีผู้ป่วยมากถึง 152 ล้านราย สำหรับประเทศไทย จากรายงานของกระทรวงสาธารณสุข ในปี 2558 มีผู้ป่วยราว 600,000 คน และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเกือบ 2 เท่า ในอีก 15 ปีข้างหน้า

ในปี 2015 ตัวเลขค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์สูงถึง 8.18 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 2.8 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐในอีก 35 ปีข้างหน้า (World Alzheimer's Report, 2015)

ผู้ป่วยอัลไซเมอร์ในระยะเริ่มต้นจะมีอาการหลงลืมสิ่งของและการใช้คำพูด ระยะกลางจะมีอารมณ์ไม่คงที่ ไม่สามารถจดจำทิศทาง มีปัญหาด้านการนอนหลับ ไม่สามารถรักษาสมดุลในการทรงตัว และระยะรุนแรงจะไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ กลั้นการขับถ่ายไม่ได้ กลายเป็นผู้ป่วยติดเตียง ต้องได้รับการดูแลรักษาตลอดชีวิต ปัจจุบันยังไม่มียาที่ใช้ในการรักษาโรคอัลไซเมอร์โดยตรง ยาที่ใช้ส่วนใหญ่เพียงเพื่อชะลออาการเท่านั้น

สาเหตุของโรคอัลไซเมอร์ เกิดจากการเสื่อมของเซลล์ประสาทที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเกิดนิวโรไฟบริลลารีแทงเกิล (Neurofibrillary Tangles) ที่เกิดจากปมเส้นใยประสาทพันกัน จากการรวมตัวของโปรตีนเทา (Phosphorylated Tau) ชัดขวางการส่งสัญญาณของเซลล์ประสาท และการเกิดแอมิลอยด์พลาแก (Amyloid Plaque) ทำให้เกิดคราบบนเซลล์สมองจากการตกตะกอนของโปรตีนเบต้าแอมิลอยด์ที่ไม่ละลายน้ำ ชัดขวางการส่งสารสื่อประสาทระหว่างเซลล์

มีการคาดการณ์ว่าผู้ป่วยมากกว่าร้อยละ 75 ไม่ได้รับการตรวจวินิจฉัยโรค และร้อยละ 90 ของผู้ป่วยเป็นประชากรรายได้ต่ำถึงปานกลาง ผู้ป่วยส่วนใหญ่จึงไม่ได้เข้ารับการตรวจเนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรค อีกทั้งเทคนิคการวินิจฉัยโรคส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสูง เข้าถึงได้ยาก และต้องการบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในการตรวจรวมถึงสภาพความพร้อมของร่างกายผู้ป่วยในการตรวจวินิจฉัยด้วย

สำหรับ “ชีวสารสนเทศศาสตร์” (Bioinformatics) คือศาสตร์การเรียนรู้สาขาหนึ่งที่ประยุกต์ใช้ความรู้ทางคอมพิวเตอร์ในแขนงต่าง ๆ เช่น สารสนเทศ วิทยาศาสตร์การคำนวณ วิทยาการคอมพิวเตอร์ เป็นต้น มาผสมผสานกับความรู้ในด้านชีววิทยาแขนงต่าง ๆ เช่น อนุชีววิทยา พันธุศาสตร์ ชีวเคมี จุลชีววิทยาการสร้างแบบจำลอง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของข้อมูลใหม่ ๆ ในศาสตร์ความรู้ใหม่ ๆ เช่น เมตาบอลิซึม การถอดรหัสพันธุกรรมเพื่อโรคหรือพืชที่สำคัญ และการผลิตยาใหม่ เป็นต้น

เป็นการศึกษาที่ใช้เครื่องมือทางคอมพิวเตอร์ สารสนเทศ และสถิติ มาใช้ในการจัดการ จัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูลในระดับจีโนม เพื่อให้อำนาจระบบของสิ่งมีชีวิตได้มากขึ้น จึงมีบทบาทอย่างมากในการศึกษาทางเทคโนโลยีชีวภาพ ทั้งทางด้านการเกษตร การแพทย์ และอุตสาหกรรม รวมทั้งการหาแนวทางในการรักษาโรคอัลไซเมอร์

เทคนิคทางชีวสารสนเทศศาสตร์ จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการค้นหาเครื่องหมายชีวโมเลกุล ที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคและพัฒนาให้ถูกต้องและแม่นยำขึ้น ตัวอย่างเช่น การวิเคราะห์ความผันแปรของเครื่องหมายพันธุกรรมต่อการเกิดโรคในระดับจีโนม (Genome-wide Association Study: GWAS) การวิเคราะห์ความแตกต่างในการแสดงออกของยีน (Differential Gene Expression Analysis) ผลที่ได้สามารถนำมาพัฒนาเป็นแบบพยากรณ์ในการช่วยจัดจำแนกโรค หรือแบบจำลองในการทำนายความเสี่ยงต่อการเกิดโรคอัลไซเมอร์ ช่วยให้แพทย์และนักวิจัยสามารถคัดกรองผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์เบื้องต้น ถือเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการตรวจวินิจฉัยโรค รวมทั้งยังเพิ่มโอกาสที่ผู้มีรายได้น้อยจะเข้าถึงการบริการทางการแพทย์เบื้องต้นได้ นอกจากนี้ชีวสารสนเทศศาสตร์ยังสามารถลดต้นทุนในการค้นหายารักษาโรคอัลไซเมอร์ได้อีกด้วย โดยการรวบรวมข้อมูลของตัวยาที่มีในปัจจุบันและสารสกัดสำคัญต่าง ๆ ที่พบได้ในพืชสมุนไพร จากนั้นใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์วิเคราะห์เพื่อคัดเลือกลำดับที่สำคัญที่มีศักยภาพ และมีความจำเพาะกับเป้าหมายของโรคที่ต้องการในการรักษา ก่อนจะนำไปสู่การทดลองในระดับห้องปฏิบัติการต่อไป

กระบวนการดังกล่าวช่วยลดระยะเวลาในการทดลอง ลดค่าใช้จ่าย ในกระบวนการคัดค้นยาสำหรับรักษาโรคต่าง ๆ จากเดิมที่การค้นคว้ายาบางตัวอาจใช้เวลามากกว่า 10 ปีจึงจะสำเร็จ และบางงานวิจัยอาจไม่เจอตัวยาที่สามารถรักษาโรคได้

ชีวสารสนเทศศาสตร์ จะเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการทำนายความเสี่ยงของการเกิดโรค การค้นหาและพัฒนาแนวทางเลือกใหม่ ๆ สำหรับโรคอัลไซเมอร์ จากทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย เพิ่มความหวังที่ประชาชนทุกคน ทุกช่วงอายุจะมีสุขภาพกายสุขภาพใจที่ดี และจดจำคนที่รักต่อไปได้อีกนาน ๆ (ข้อมูลจาก website กรุงเทพธุรกิจ 4 มิถุนายน 2566 โดย ภูมิภัทร ใจแก้ว สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

ด้วยพลังแห่งงานวิจัยล้ำสมัยด้านชีวสารสนเทศศาสตร์ ไม่เพียงแต่จะเป็นกุญแจสำคัญในการจัดการอัลไซเมอร์ แต่ยังเป็นประตูสู่การแก้ไขปัญหาโรคทางพันธุกรรมอีกนับไม่ถ้วน ด้วยความก้าวหน้าที่เปลี่ยนแปลงวงการแพทย์อย่างแท้จริง เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวสารสนเทศในด้านการแพทย์และสาธารณสุข บพค. สนับสนุนโครงการการพัฒนาชุดทดสอบยีนด้วยเทคโนโลยีเอ็นไอพีอาร์จากข้อมูลชีวสารสนเทศและปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทดสอบทางด้านเภสัชพันธุศาสตร์ (Helix Star) ตามแผนงาน N38 (S3P18) วิจัยขั้นแนวหน้าในสาขาสำคัญเพื่อประยุกต์และพัฒนาต่อยอดเศรษฐกิจ BCG ปีงบประมาณ 2568 ภายใต้กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้กับ อ.ดร.ธิดาทิพย์ วงศ์สุววัฒน์ สังกัดมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นหัวหน้าโครงการ ร่วมกับทีมวิจัยจากภาครัฐและเอกชน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาด้านแบบของชุดตรวจยีน HLA-B ซึ่งเป็นยีนที่เกี่ยวข้องกับการแพ้ยาอย่างรุนแรงที่จำเป็นต้องตรวจสอบก่อนจ่ายยาให้ผู้ป่วย การสนับสนุนจาก บพค. ครั้งนี้จะช่วยเสริมศักยภาพการวิจัยทางเภสัชพันธุศาสตร์ ที่ผสมผสานศาสตร์ทางพันธุกรรม ชีวสารสนเทศศาสตร์ และปัญญาประดิษฐ์ เพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็นผู้นำด้านจีโนมในภูมิภาค

บพค. ร่วมบันทึกเทปถวายพระพร เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี 3 มิถุนายน 2568

เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2568 ดร.ณิรวัฒน์ ธรรมจักร์ ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) มอบหมาย ดร.จิตติ มังคละศิริ และ

บพค. ร่วมกับ สอวช. สทศ. มอ. เปิดเวที ระดมความเห็นจัดทำแผนที่นำทาง (Roadmap) การวิจัยด้านเทคโนโลยีฟิวชัน ของประเทศไทย ผ่านแพลตฟอร์ม Frontline Think Tank ของธวัชวิทย์

เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2568 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) โดยหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) ดร.ณิรวัฒน์ ธรรมจักร์ ผู้อำนวยการ บพค. มอบหมายให้ ดร.จิตติ มังคละศิริ รองผู้อำนวยการ บพค. เป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อเรื่อง “การส่งเสริมและการขับเคลื่อน การวิจัยขั้นแนวหน้า (Frontier Research) และธวัชวิทย์ - วิทยาลัยสถานวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย (Thailand Academy of Sciences: TAS)” พร้อมด้วยนักวิเคราะห์อาวุโส บพค. ภายในการประชุมหารือการจัดทำแผนที่นำทางด้านเทคโนโลยีฟิวชันในประเทศไทย โดยมี รศ. วงศต วงศ์ภักย์ รองผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) กล่าวเปิดการประชุมฯ พร้อมด้วยคณะผู้บริหารและนักวิจัยจากหน่วยงานในภาคีเครือข่ายสำคัญด้านเทคโนโลยีพลาสมา และฟิวชันของประเทศไทย ได้แก่ รศ. ดร.ธวัชชัย อ่อนจันทร์ ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (สทศ.) ศ. ดร.นักสิทธิ์ คุวัฒนาชัย ที่ปรึกษาผู้อำนวยการ สอวช. ศ.เกียรติคุณ ดร.ชัชชาติ เทพรานนท์ ที่ปรึกษา บพค. ผศ. ดร.บุญญฤทธิ์ ฉัตรทอง หัวหน้าโครงการจัดทำแผนที่นำทางฯ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เข้าร่วมกว่า 30 คน ณ ห้องประชุมหว่ากอก 2 อาคารจามจุรีสแควร์ ชั้น 14 กรุงเทพมหานคร

โอกาสนี้ ดร.จิตติฯ ได้กล่าวบรรยายถึงบทบาทภารกิจของ บพค. ที่ได้รับมอบหมายให้บริหารและจัดการทุนตามนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการยกระดับความเป็นอยู่ที่ดีของประเทศผ่านดัชนีวัดกรรมของประเทศไทย (GII) ดัชนีการพัฒนายั่งยืน (SDG Index) สร้างคนและงานวิจัยขั้นแนวหน้ารองรับทั้งอุตสาหกรรม S-curve และ New S-curve ตอบโจทย์ตามแผน ววน. พ.ศ. 2566-2570 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยุทธศาสตร์ ววน. ที่ 3 และ 4 ที่มุ่งส่งเสริมการสร้างเทคโนโลยี

ขั้นแนวหน้าที่ก้าวหน้าล้ำยุค รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก และการสร้างกำลังคนสมรรถนะสูงตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรมและประเทศ โดยในวันนี้เป็นการขับเคลื่อนในเชิงนโยบายการขับเคลื่อนเทคโนโลยีใหม่ของประเทศไทย จึงมีกลไกธวัชวิทย์มิติที่ 1 Frontline Think Tank เข้ามาบริหารจัดการ โดยมี สอวช. เป็นผู้ขับเคลื่อนหลักในการศึกษาสถานการณ์เทคโนโลยีในปัจจุบันที่จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่ของคนไทย หรือแม้แต่องค์กรพัฒนาเทคโนโลยีที่รองรับงานวิจัยขั้นแนวหน้าที่โลกต้องเผชิญใน 5 ประเด็น ได้แก่ 1) อาหารแห่งอนาคต (Future Food) 2) ชีววิทยาสังเคราะห์ (Synthetic Biology) 3) เทคโนโลยีฟิวชัน (Fusion Technology) 4) ความฉลาดรู้ด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Literacy) และ 5) การจัดการคาร์บอนสำหรับองค์กร (Carbon Management) ทั้งนี้ การกำหนดทิศทางประเด็นการวิจัยของประเทศมิได้จำกัดอยู่เพียง 5 สาขานี้ ซึ่ง บพค. พร้อมเปิดรับฟังปัญหา ความท้าทายและประเด็นวิจัยที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่เสมอ เพื่อวางโครงสร้างพื้นฐาน ความพร้อมด้านกำลังคน ตลอดจนเครือข่ายความร่วมมือนานาชาติให้เท่าทันต่อสถานการณ์ใหม่

สำหรับเทคโนโลยีฟิวชันในประเทศไทยนั้น ถือเป็นเรื่องท้าทายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างมาก เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านกฎระเบียบควบคุมเทคโนโลยีนิวเคลียร์และพลาสมาจำนวนมากและทรัพยากรยังมีอยู่อย่างจำกัด ตลอดจนการสร้างเข้าใจแก่ภาคประชาชนให้รับทราบถึงข้อดีของการมีพลังงานสะอาดจากเทคโนโลยีนิวเคลียร์ อันจะเป็นการพลิกโฉมการใช้พลังงานเชื้อเพลิงฟอสซิลมาเป็นพลังงานนิวเคลียร์ที่มีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งการจัดทำแผนที่นำทาง (Roadmap) ของประเทศไทยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการวางยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีกำลังคน และโครงสร้างพื้นฐานที่มีศักยภาพสูงในระยะยาว 30 – 50 ปี เพื่อปรับเปลี่ยนสถานะพลังงานของประเทศไทยให้มีต้นทุนถูกลงและปล่อยมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมน้อย ซึ่งจะสอดคล้องกับความพยายามในการผลักดันร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ... ที่อยู่ระหว่างการพิจารณาในรัฐสภา อันจะเป็นกลไกสำคัญเฉพาะด้านที่จะสร้างแผนนโยบายรับมือสภาพอากาศแปรปรวนรุนแรงได้ และสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กัน

“ศุภมาส” เป็งาน “Celebration of the 24th Birthday of the PHC SIAM Programme and Exploring Collaboration on Science, Technology, and Innovation” พนักำล้ง อว. – ฝรั่งเศส ร่วมฉลอง 24 ปีความร่วมมือวิจัย “PHC SIAM” พร้อมเดินหน้าขยายความร่วมมือวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ย้ำเป้าหมายส่งเสริมความร่วมมือระยะยาว

เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2568 นางสาวศุภมาส อิศรภักดี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และ H.E. Mr. Jean-Claude Poimboeuf เอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทย ร่วมเป็นประธานในพิธีเปิดงาน “Celebration of the 24th Birthday of the PHC SIAM Programme and Exploring Collaboration on Science, Technology, and Innovation” ณ โรงแรมพูลแมน คิง เพาเวอร์ กรุงเทพฯ โดยมี ดร.จิตติ มังคละสิริ รองผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) ได้รับมอบหมายจาก ดร.ณิรวัฒน์ ธรรมจักร ผู้อำนวยการ บพค. เข้าร่วมงาน พร้อมนักวิจัย นักวิชาการ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งจากไทยและฝรั่งเศสเข้าร่วมกว่า 200 คน

นางสาวศุภมาส กล่าวว่า ความร่วมมือภายใต้โครงการ PHC SIAM ตลอด 24 ปีที่ผ่านมา เป็นแบบอย่างของความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งระหว่างไทยและฝรั่งเศส โดยโครงการนี้ได้สนับสนุนโครงการวิจัยร่วมมากกว่า 200 โครงการในสาขาต่าง ๆ เช่น ชีววิทยา วิทยาศาสตร์ สุขภาพ เคมี เกษตร สิ่งแวดล้อม และวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งนอกจากจะสร้างผลงานวิจัยร่วมที่มีคุณภาพแล้ว ยังช่วยเสริมสร้างความร่วมมือระดับสถาบัน พัฒนาทุนมนุษย์ และสร้างเครือข่ายนักวิจัยรุ่นใหม่ในระยะยาว รวมถึงงานในครั้งนี้ถือเป็นการเฉลิมฉลองวาระครบรอบ 340 ปีของการติดต่อสัมพันธ์ครั้งแรกระหว่างสยามกับฝรั่งเศส และเป็นการปูทางสู่การจัดประชุมใหญ่ระดับทวิภาคี Franco-Thai Conference on Science, Research and Innovation ซึ่งมีกำหนดจัดขึ้นในปี 2569 เพื่อเฉลิมฉลองวาระครบรอบ 170 ปีแห่งการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับฝรั่งเศสอีกด้วย

“กิจกรรมในครั้งนี้ยังเป็นการยกระดับความร่วมมือให้สอดคล้องกับแถลงการณ์แสดงเจตจำนงระหว่าง อว. และกระทรวงการอุดมศึกษาและการวิจัยแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส

ว่าด้วยความร่วมมือด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดย อว. มีความมุ่งมั่นในการส่งเสริมความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมกับฝรั่งเศสอย่างต่อเนื่อง โดยสิ่งทริเริ่มในวันนี้จะดำเนินต่อเนื่องไปสูปี 2569 และต่อไปในอนาคต ด้วยวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกลยิ่งขึ้น ความร่วมมือที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่หลากหลายมากขึ้น” รมว.อว. กล่าว

ภายในงาน ดร.จิตติ มังคละสิริ รองผู้อำนวยการ บพค. ได้ร่วมเวทีเสวนาในหัวข้อ “Panel Discussion: Scaling up PHC projects ‘Tools for further collaboration’” โดยมีผู้ร่วมเสวนาหลากหลายท่าน ได้แก่ Prof. Dominique Baillargeat, Scientific Executive Director and Regional Director, CNRS, Dr. Tu Tu Zaw Win, CIRAD Representative, Dr. Xavier Mari, IRD Representative in Thailand และ Dr. Ludovic Andres, Attaché for Scientific and Higher Education Cooperation, French Embassy Bangkok เวทีที่ให้ผู้เข้าร่วมเสวนาได้แนะนำบทบาทเชิงสถาบันด้านการวิจัยของแต่ละหน่วยงาน การแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือและกลไกการสนับสนุนที่แตกต่างกัน ซึ่งโครงการ PHC SIAM สามารถนำไปใช้เพื่อสานต่อหรือขยายความร่วมมือในการวิจัยในการให้ทุนสนับสนุนนักวิจัยในโครงการต่อไปได้ รวมถึงการนำเสนอสาขาการวิจัยที่มีความสำคัญและยุทธศาสตร์การวิจัยของแต่ละหน่วยงาน เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันและเปิดโอกาสในการหาจุดร่วมเพื่อการทำงานในอนาคตด้วยการนำเสนอความแข็งแกร่งเชิงสถาบันและมุมมองที่หลากหลาย

การเสวนาครั้งนี้มีเป้าหมายที่จะกระตุ้นให้นักวิจัยสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยระยะยาวระหว่างฝรั่งเศส-ไทย โดย บพค. ในฐานะหน่วยงานสำคัญที่มีบทบาทในการบริหารจัดการทุนวิจัยและพัฒนาากำลังคน เล็งเห็นถึงศักยภาพของโครงการ PHC SIAM ในการยกระดับขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมของประเทศไทยให้ก้าวสู่ระดับสากลและพร้อมที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนให้เกิดโครงการวิจัยที่มีคุณภาพและผลกระทบสูง การเข้าร่วมงานและการร่วมเสวนาในครั้งนี้ ตอกย้ำถึงความมุ่งมั่นของ บพค. ในการสนับสนุนและผลักดันให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างสรรคองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรม ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

บพค. ร่วมปลดล็อกพลังอาหารสู่สังคมอายุยืนคุณภาพ “Smart Aging 2025: กินดี อยู่ดี เพื่อชีวิตยืนยาว”

เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2568 ดร.ณิรวัฒน์ ธรรมจักร ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัย และการสร้างนวัตกรรม (บพค.) ร่วมเวทีสำคัญในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนในอนาคต ในงานประชุมวิชาการ เรื่อง “สมาร์ทเอจจิง 2025: กินดี อยู่ดี เพื่อชีวิตยืนยาว (Smart Aging 2025: Longevity Food, Ecosystem and Society)” ณ ห้องประชุม Auditorium อุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น ซึ่งได้รับเกียรติจาก ศ. พญ.ผิพรรณ มาลีลังค์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม มข. กล่าวเปิดงาน ผศ. ดร.ภก.นรินทร์ จันทศิริ คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มข. กล่าวรายงาน และ ศ. ดร.สมปอง คล้ายหนองสรวง ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) กล่าวต้อนรับ โดยการประชุมนี้มีนักวิจัย นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าร่วมกว่า 200 ท่าน เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และนวัตกรรมล่าสุดด้านอาหารเพื่อสุขภาพ

ดร.ณิรวัฒน์ ธรรมจักร ผู้อำนวยการ บพค. กล่าวว่า “การวิจัยครั้งนี้เป็นทางเลือก ทางออก และแนวทางการแก้ปัญหาในการสร้างอาหารที่เหมาะสมกับผู้สูงวัยของประเทศไทย ที่ได้เข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างเต็มตัว ให้มีสุขภาพที่ดีขึ้นจากสารสกัดที่เหมาะสม ที่สามารถนำไปสู่การเป็น Personalized Nutrition ให้แต่ละคนได้ นับเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่สามารถนำวิทยาศาสตร์ การวิจัย และนวัตกรรมเชิงลึกมาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาที่มีความท้าทายให้กับสังคมและสามารถเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนได้”

โอกาสนี้ ได้มอบหมายให้ ดร.จิตติ มังคละศิริ รองผู้อำนวยการ บพค. เป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อเรื่อง “อาหารแห่งอนาคต: โจทย์วิจัยสู่ความเป็นเลิศ” โดยนำเสนอถึงบทบาทภารกิจของ บพค. ที่ได้รับมอบหมายให้บริหารและจัดการทุนตามนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการยกระดับความเป็นอยู่ที่ดีของประเทศ ตามแผนววน. พ.ศ. 2566-2570 โดยเฉพาะอย่างยิ่งยุทธศาสตร์ ววน. ที่ 3 และ 4 ที่มุ่งส่งเสริมการสร้างเทคโนโลยีขั้นสูงที่ก้าวหน้าล้ำยุค รองรับการเปลี่ยนแปลง

ของโลก และการสร้างกำลังคนสมรรถนะสูงตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรมและประเทศ

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงความความยั่งยืนและความมั่นคงทางอาหาร ในสภาวะการขาดแคลนทางด้านอาหารทั่วโลกจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ รวมถึงความสำคัญของอาหารอนาคตไทยที่สามารถสร้างมูลค่าการส่งออกถึง 3 แสนล้านบาท และที่ผ่านมา บพค. ได้ให้ความสำคัญในการสนับสนุนงานวิจัยทางการพัฒนาอาหารแห่งอนาคต เช่น ด้านอาหารเฉพาะบุคคล อาหารทางเลือก โปรตีนทางเลือกและการผลิตอาหารอย่างยั่งยืน เป็นต้น ซึ่งงานวิจัยเหล่านี้ เน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูงมาช่วยในการพัฒนาอาหารดังกล่าว ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับอุตสาหกรรมอาหารของไทยให้กลายเป็น “ผู้ผลิตนวัตกรรมอาหารเพื่อสุขภาพที่มีมูลค่าสูง” และสามารถแข่งขันในเวทีโลกได้อย่างมีศักยภาพในอนาคต

บพค. ร่วมงานประชุมวิชาการ สวรส. ปี 2568 “นวัตกรรมเพื่อระบบสุขภาพไทยเข้มแข็ง”

เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2568 ดร.นิรุฒน์ ธรรมจักร ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) เข้าร่วมพิธีเปิดการประชุมวิชาการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) ปี 2568 “นวัตกรรมเพื่อระบบสุขภาพไทยที่เข้มแข็ง” (Innovations for the Resilient Thai Health System) ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 28-29 พฤษภาคม 2568 ณ โรงแรมฮิลตัน แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมด้านระบบสุขภาพไปใช้ประโยชน์ต่อสังคมด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

โดยมีนายเดชอิศม์ ขาวทอง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ประธานกรรมการ สวรส. เป็นประธานเปิดการประชุมฯ และได้กล่าวถึงนวัตกรรมที่เกิดจากงานวิจัยที่มีคุณภาพและสามารถขยายผลนำไปปรับใช้ได้จริง ซึ่งจะเป็นจุดคานงัดที่สำคัญในการพัฒนาระบบสุขภาพไทยให้เข้มแข็ง พร้อมด้วย นพ.ศุภกิจ ศิริลักษณ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข กล่าวรายงาน

โอกาสนี้ ศ. นพ. ดร.ศิริกฤษ์ ทองศิริโด ประธานกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นพ.นคร เปรมศรี ผู้อำนวยการสถาบันวัคซีนแห่งชาติ ดร.นิรุฒน์ ธรรมจักร ผู้อำนวยการ บพค. รวมถึงคณะผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นเกียรติในพิธีฯ

บพค. ในฐานะหน่วยงานที่มีพันธกิจในการสนับสนุนงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง สร้างกำลังคนสมรรถนะสูง และส่งเสริมการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ได้ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนผลงานวิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์ด้วยเทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายทั้งในปัจจุบันและอนาคต

บพค. ร่วมพิธีเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินี พร้อมถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 3 มิถุนายน 2568

เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2568 นางสาวศุภมาส อิศรภักดี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) พร้อมด้วย ศ.ดร.ศุภชัย ปทุมนากุล ปลัดกระทรวง อว. และ แพทย์หญิง เพชรดาว ใต้มีนา ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวง อว. นำคณะผู้บริหารระดับสูง หัวหน้าหน่วยงาน ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่กระทรวง อว. จัดพิธีเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินี เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 3 มิถุนายน 2568 พร้อมลงนามถวายพระพรชัยมงคล ณ ห้องแถลงข่าวชั้น 1 อาคารพระจอมเกล้า สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (โยธี)

โอกาสนี้ ดร.นิรุฒน์ ธรรมจักร ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) ได้เข้าร่วมพิธีเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินี พร้อมลงนามถวายพระพรชัยมงคล

📌 ส่งท้ายค่ายอย่างอบอุ่น! สำหรับ Track AI Engineer จากโครงการ Super AI Engineer Season 5 เต็มพลังใจ ปลุกไฟอนาคต พร้อมสะท้อนพลังคนรุ่นใหม่ด้าน AI

เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2568 ดร.ณิรวัฒน์ ธรรมจักร์ ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) มอบหมาย ดร.จิตติ มังคละศิริ รองผู้อำนวยการ บพค. กล่าวเปิดกิจกรรม **เสริมสร้างพลังใจ (Cheer Up! Party)** ส่งท้ายค่ายอบรม AI Engineer ภายใต้โครงการ Super AI Engineer Season 5 ณ ห้องโผนอริ ตรีศอพร รีสอร์ท จังหวัดปทุมธานี เพื่อเสริมสร้างกำลังใจพัฒนาศายสัมพันธ์ และเปิดเวทีสะท้อนบทเรียนและความสำเร็จจากการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรเข้มข้นกว่า 3 เดือน โดยมี ผศ. ดร.นงนุช เกตุย เป็นหัวหน้าโครงการ นำทีมวิทยากรและผู้เข้าร่วมอบรมกว่า 70 คนร่วมกิจกรรม โดย ดร.จิตติ ได้ร่วมชมกิจกรรม pitching จากโจทย์จริงของ SCBx ได้แก่ Dominant Wave Height Estimation และ Audio Understanding ทั้งร่วมมอบรางวัลแก่ผู้ชนะทั้งหมด 8 ทีม มูลค่ารวมกว่า 60,500 บาท

ภายในงานยังได้รับเกียรติจาก ดร.ชัย วุฒิวิวัฒน์ชัย ผู้อำนวยการ NECTEC และแขกพิเศษจากสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย ได้แก่ ม.ร.ว. นงคราญ ชุมพูนุท ประธานสภา

และคุณเขมนรินทร์ รัตนอำมพลย์ รองประธานฯ และประธานพันธกิจด้านการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ สภาดิจิทัลฯ ร่วมให้กำลังใจแก่ผู้ร่วมงานด้วย

Track นี้เป็น “AI Engineer มืออาชีพ” ที่พร้อมพัฒนาระบบโมเดลเพื่อตอบโจทย์ที่ท้าทายอย่างมืออาชีพ!

โครงการ Super AI Engineer Season 5 เป็นส่วนหนึ่งของ “โครงการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงด้านปัญญาประดิษฐ์” ที่สนับสนุนโดย บพค. เพื่อสร้างนวัตกรรม วิศวกร และนักวิจัย AI ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของอุตสาหกรรมในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล โดยในปีที่เปิดอบรม 3 Track ได้แก่ 1) AI Innovator (การสร้างผลิตภัณฑ์นวัตกรรมด้วย AI) 2) AI Engineer (การออกแบบ พัฒนา และปรับใช้โมเดล AI) 3) AI Researcher (การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เชิงลึกด้าน AI)

บพค. เดินหน้าพัฒนากำลังคน AI สมรรถนะสูง สอดรับยุทธศาสตร์ AI แห่งชาติ และ “อว. for AI” รุ่นก่อนหน้า 80% เข้าสู่อาชีพ AI ภายใน 6 เดือน บางคนได้ทุน บางคนตั้งสตาร์ทอัพแล้ว! รายละเอียดโครงการ: <https://www.superai.engineer>

📌 บพค. ร่วมพิธีทำบุญตักบาตร พร้อมลงนามถวายพระพร สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯ พระบรมราชินี เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 3 มิถุนายน 2568

เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2568 ศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ปทุมนากุล ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) นำคณะผู้บริหารระดับสูงข้าราชการ และเจ้าหน้าที่กระทรวง อว. ร่วมลงนามถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 3 มิถุนายน 2568 ณ ศาลาสหทัยสมาคม ในพระบรมมหาราชวัง

โอกาสนี้ ดร.ณิรวัฒน์ ธรรมจักร์ ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) ได้เข้าร่วมถวายความเคารพพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินี และลงนามถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

📌 “ศุภมาส” รัฐมนตรี อว. เป็นประธานร่วมการประชุม “DBAR 2025” เปิดโลกทัศน์การใช้ข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการพัฒนาภูมิภาคอย่างยั่งยืน ณ เมืองเจิ้งตู สาธารณรัฐประชาชนจีน

นางสาวศุภมาส อิศรภักดี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) นำคณะผู้บริหาร อว. ประกอบด้วย ดร.วิภารัตน์ ดีอ่อง ผู้อำนวยการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ, ดร.ปกรณ์ อาภาพันธุ์ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ, ผศ. ดร.วีรชัย อาจหาญ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และ ดร.ณิรวัฒน์ ธรรมจักร์ ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคนและทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม พร้อมด้วย ดร.มนทิพย์ ศรีรัตน ผู้อำนวยการศูนย์แห่งความเป็นเลิศนานาชาติ หนึ่งในแกนนำเส้นทาง กรุงเทพฯ ภายใต้การดำเนินงานของ วช. ผู้ทรงคุณวุฒิ และบุคลากร วช. เข้าร่วมงาน The 9th Digital Belt and Road Conference หรือ “DBAR 2025” ครั้งที่ 9 ระหว่างวันที่ 9 - 11 มิถุนายน 2568 ที่จัดขึ้นภายใต้หัวข้อ “การเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนผ่านวิทยาศาสตร์ดิจิทัล ณ เมืองเจิ้งตู สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อเน้นย้ำถึงความจำเป็นของความร่วมมือระดับโลกและการมองการณ์ไกลเชิงกลยุทธ์เพื่อขับเคลื่อนความก้าวหน้าอย่างยั่งยืนไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG) ปรับปรุงระบบการตัดสินใจ และเสริมสร้างนโยบายที่มีข้อมูลสนับสนุน โดย DBAR มีแผนที่จะสนับสนุนความพยายามและการเติบโตหลังปี 2030 ต่อไป

ในพิธีเปิดการประชุม นางสาวศุภมาส อิศรภักดี รัฐมนตรีกระทรวง อว. ได้ให้เกียรติกล่าวเปิดการประชุมฯ ว่า ปี 2568 นี้ เป็นปีแห่งการเฉลิมฉลองความสัมพันธ์ทางทศวรรษไทย-จีน ครบรอบ 50 ปี ไปพร้อมๆ กับการฉลองครบรอบ 10 ปี โครงการ DBAR ซึ่งทั้งสองเหตุการณ์สำคัญนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือที่ยาวนานของประเทศไทยและประเทศจีนในหลากหลายมิติ

เกี่ยวกับโครงการ DBAR ประเทศไทย โดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้เข้าร่วมโครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางดิจิทัล (DBAR) กับประเทศจีน โดยการจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศนานาชาติ ดิจิทัลหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง กรุงเทพฯ (DBAR-ICoE-Bangkok) ขึ้นเมื่อปี 2561 ซึ่งได้มีการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานพันธมิตรในประเทศ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อดำเนินการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ เทคโนโลยี และข้อมูลโลกขนาดใหญ่ (Big Earth Data) จากการสำรวจด้วยดาวเทียมในการทำงานด้านต่างๆ อาทิ การป้องกันคุณภาพสิ่งแวดล้อม การลดความเสี่ยงการบริหารทรัพยากรน้ำ และการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่งเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (UN)

โดย นางสาวศุภมาสฯ ได้เน้นย้ำว่าการเรียกร้องให้ทุกภาคส่วนดำเนินการด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั่วโลกนั้นต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยเชิงปฏิรูปซึ่งบูรณาการการพัฒนาวิทยาศาสตร์ และระบบความรู้เข้าด้วยกัน

รัฐมนตรี อว. นำทัพร่วมประชุมความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เดินหน้าสู่เวทีโลกผ่านเวที “Belt and Road” ครั้งที่ 2 ณ เมืองเฉิงตู สาธารณรัฐประชาชนจีน

นางสาวศุภมาส อิศรภักดี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) นำคณะผู้บริหาร อว. เข้าร่วมประชุม “The 2nd Belt and Road Conference on Science and Technology Exchange” ระหว่างวันที่ 10 – 12 มิถุนายน 2568 ณ เมืองเฉิงตู มณฑลเสฉวน สาธารณรัฐประชาชนจีน

โดยมี นายศุภชัย ใจสมุทร ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวง อว. พร้อมด้วย ดร.นิรวัฒน์ ธรรมจักร ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคนและทุนด้านการพัฒนาสถาบัน

อุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) ดร.วิภารัตน์ ดีอ่อง ผู้อำนวยการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ดร.สุรัชย์ สถิตคุณารัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ผศ.ดร.วิรัช อาหาญ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) รศ.ดร.ธวัชชัย อ่อนจันทร์ ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทน.) เข้าร่วมประชุม เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับผู้แทนระดับสูงจากกว่า 100 ประเทศทั่วโลก

การจัดประชุมในครั้งนี้ มีภารกิจหลักเปลี่ยนโฉมประเทศในด้านสำคัญ อาทิ วิศวกรรมและโครงสร้างพื้นฐานอัจฉริยะ, การแพทย์แผนจีน และแพทย์ทางเลือก, ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อการพัฒนาสังคม, เทคโนโลยีลดความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต, การจัดการสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การเข้าร่วมครั้งนี้ถือเป็นโอกาสสำคัญของไทยในการขยายเครือข่ายความร่วมมือกับนานาประเทศ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

บพค. เข้าร่วมอบรมเปิดแผนที่ทุนวิจัยนวัตกรรม: เตรียมพร้อมปั้นแนวคิดสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2568 ดร.นิรวัฒน์ ธรรมจักร ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) มอบหมายให้ ดร.รัฐภูมิ ตูจันดา รองผู้อำนวยการ บพค. เข้าร่วมการอบรมโครงการ “เปิดแผนที่ทุนวิจัยนวัตกรรม: เตรียมพร้อมปั้นแนวคิดสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์” ที่จัดโดย งานบริการวิชาการและวิจัย คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่างวันที่ 12 – 14 มิถุนายน 2568 ณ รอยัลฮิลล์ รีสอร์ท จังหวัดนครนายก เพื่อยกระดับศักยภาพของคณาจารย์และนักวิจัยในการเขียนข้อเสนอโครงการทุนวิจัย และต่อยอดสู่การนำผลงานวิจัยไปใช้ในภาคธุรกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรม โดยได้รับเกียรติ

จาก ศ.ดร.วันชัย ยอดสุดใจ คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นประธานในพิธีกล่าวเปิด รองศาสตราจารย์ ดร.สิริพล อนันตวรสกุล รองคณบดีฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม กล่าวรายงาน วัตถุประสงค์ในการจัดงาน และกล่าวต้อนรับโดย ผศ.ประพจน์ ชุนทอง รองคณบดีฝ่ายบริการวิชาการและความร่วมมือ อุตสาหกรรม

โอกาสนี้ ดร.รัฐภูมิ ตูจันดา รองผู้อำนวยการ บพค. ได้บรรยายถึงบทบาทและภารกิจการบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม ตามแผนงานในยุทธศาสตร์ ที่ 3 และ 4 ภายใต้แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) พ.ศ. 2566 – 2570 พร้อมเทคโนโลยีที่เป็นจุดเน้นสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ 1) Digital and Computing 2) Sensor and Electronics 3) Biotechnology 4) Clean Energy 5) Advanced Materials และ 6) Frontier Technology (Earth, Space, High-energy physics, Plasma, Quantum)

บพค. ระดมคณะผู้บริหารหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม จัดเสวนาวิชาการ “การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและสถาบันวิจัย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ” ภายในมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2568

เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2568 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) โดย หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) จัดเสวนาวิชาการในหัวข้อ “การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและสถาบันวิจัย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ” ภายในงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2568 (Thailand Research Expo 2025) ซึ่งมีกำหนดจัดงานระหว่างวันที่ 16 - 20 มิถุนายน 2568 ณ โรงแรมเซนทาราแกรนด์ และ บางกอกคอนเวนชัน เซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์

โอกาสนี้ นางสาวธนวรรณ ศรีทอง ผู้อำนวยการฝ่ายการพัฒนากำลังคน เชิงยุทธศาสตร์ บพค. ได้รับมอบหมายจาก ดร.นิรวัฒน์ ธรรมจักร ผู้อำนวยการ บพค. เป็นผู้แทนบรรยายแนวทางการสนับสนุนทุนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ภายใต้แผนงานในยุทธศาสตร์ ที่ 3 และ 4 ตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) พ.ศ. 2566 - 2570 ซึ่งในอนาคตอันใกล้จะมีการขึ้นร่างแผนด้าน ววน. ใหม่ ที่จะใช้ระหว่างปี 2571 - 2575 เพื่อเป็นแผนหลักสำคัญในการจัดสรรทุนของประเทศต่อไป นอกจากนี้ น.ส.ธนวรรณฯ ยังได้ชี้แจงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจของ บพค. พร้อมประเด็นเทคโนโลยี 6 อุตสาหกรรมสำคัญที่ บพค. มุ่งเน้น ได้แก่ 1) Digital and Computing 2) Sensor and Electronics 3) Biotechnology 4) Clean Energy 5) Advanced Materials และ 6) Frontier Technology (Earth, Space, High-energy physics, Plasma, Quantum) โดย บพค. จะเห็นหน่วยงานเชิงยุทธศาสตร์ที่จะขับเคลื่อนการสร้างกำลังคนให้มีสมรรถนะสูงเป็นฐานการขับเคลื่อนให้เกิดการสร้างเทคโนโลยี

ที่เปลี่ยนโลก (Ground Breaking) เทคโนโลยีที่รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมและรองรับการบริหารห่วงโซ่อุปทาน และเทคโนโลยีที่แก้ปัญหาท้าทายทางสังคมอย่างยั่งยืน ร่วมกันกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายทั้งระบบ เพื่อสร้างขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม น.ส.ธนวรรณฯ กล่าวทิ้งท้ายประชาสัมพันธ์การจัดงานเวที “ชี้แจงทิศทางการสนับสนุนทุน บพค. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569” Thailand Brainpower Briefing 2026 ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้แจงเป้าหมายการสนับสนุนทุนวิจัยปี 2569 ให้นักวิจัยที่สนใจรับทุนรับทราบเงื่อนไขและข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการรับทุน บพค. พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาและการยื่นข้อเสนอโครงการ ซึ่งสามารถติดตามรายละเอียดการจัดงานผ่านช่องทางทางการสื่อสารของ บพค.

การจัดเวทีเสวนาในครั้งนี้ได้รับเกียรติจากผู้บริหารผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานสำคัญในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการวิจัย ได้แก่ รศ. ดร.สาโรช รุจิวรรณ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและนวัตกรรม (องค์การมหาชน) (สช.) ดร.สมบุญ สหสิทธิวัฒน์ รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ดร.พงศธร ประวัติกางกุล รองผู้อำนวยการวิจัยและพัฒนาด้านอุตสาหกรรมชีวภาพ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ดร.ศุภชัย อววิพันธุ์ ผู้จัดการศูนย์พัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงและโฟโตนิกส์ สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สดร.) คุณเอกพงศ์ มุสิกเจริญ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและประสานเพื่อประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กปว.) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และ ดร.วงศกร พูนพิริยะ ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารเครือข่ายวิจัย พัฒนาและนวัตกรรม สวทช. เป็นผู้ดำเนินรายการเสวนา ที่มาร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลในประเด็นด้านการวางแผนการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานหลักของในแต่ละหน่วยงาน การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผลลัพธ์ที่ได้จากการพัฒนาระดับโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีภายใต้หน่วยงาน

รศ. ดร.สาธิตฯ กล่าวว่า “การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้าน วทน. นั้นต้องมุ่งเน้นตามความต้องการของหน่วยงานที่จะนำไปใช้ประโยชน์ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอนมีผลงานที่ใช้ประโยชน์จากเครื่องเร่งอนุภาคแสงซินโครตรอนมากมาย เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการสแกนภาพฉาย 3 มิติของสมองมนุษย์ที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการวินิจฉัยด้านการแพทย์ได้ หรือเครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอน เทคโนโลยีนี้อยู่ในระดับที่สามารถให้บริการในประเทศได้เพียงพอ แต่ก็ยังต้องพัฒนาให้ขีดความสามารถของเครื่องมืออย่างต่อเนื่อง เพื่อทัดเทียมกับเทคโนโลยีระดับโลก และลดการพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ”

ดร.สมบุญฯ กล่าวถึงโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนาโมเดลภาษาขนาดใหญ่ (Large Language Model, LLM) โดยเฉพาะ Chat-GPT ที่เข้ามามีบทบาทของมนุษย์ในปัจจุบัน ฐานข้อมูลด้านจีโนมแห่งชาติที่มีประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาการแพทย์แม่นยำ (Precision Medicine) ที่ทาง สวทช. ก็มีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มีเทคโนโลยีเพียงพอต่อการทำวิจัยในทุกด้าน เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการวิจัยของประเทศ

ดร.พงศ์ฯ เน้นย้ำว่า วว. เป็นสถาบันวิจัยที่สร้างขึ้นเพื่อรองรับการพัฒนา งานวิจัยและให้บริการแก่ผู้ประกอบการ ซึ่งมีโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับมาตรฐานสากลอย่าง OECD เพื่อช่วยผลักดันให้บริการจากเทคโนโลยีของต่างประเทศ และพึ่งพาการใช้เทคโนโลยีภายในประเทศ อาทิ วว. มีโรงงานต้นแบบเสริมเซลล์ตามมาตรฐาน GMP เป็นต้น

ดร.ศุภชัยฯ กล่าวว่า ประเทศเราต้องเร่งการพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศให้ทัดเทียมนานาชาติ ซึ่งมีใช้การสร้างความร่วมมือเพื่อเพิ่มปริมาณให้มากขึ้น แต่มุ่งเน้นการพัฒนาแบบนิเวศทั้งระบบของเทคโนโลยีอวกาศในการรองรับการขึ้นรูปชิ้นงานเพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ อย่างเช่นระบบ Payload และ Optical System

ด้าน คุณเอกพงศ์ฯ กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองความต้องการในแต่ละอุตสาหกรรม และการแก้ปัญหาประเทศ ซึ่งประเทศไทยยังมีข้อจำกัดเรื่องการ Connect the Dot โครงสร้างพื้นฐานของหน่วยงานแต่ละแห่งเพื่อให้เกิดการบูรณาการใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดย กปร.ส.ป.อ. สามารถเป็นสะพานเชื่อมคนเก่ง คนมีความสามารถของหน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้กระทรวง อว. เพื่อมาร่วมกันผลักดันการใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด โดยเฉพาะการหาคนรุ่นใหม่ที่จะพัฒนาเทคโนโลยีระดับยูนิคอร์นของประเทศได้ อย่างเช่นเทคโนโลยีการส่งดาวเทียมขึ้นสู่วงโคจร ผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีการเงิน หรือเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่จะยกระดับผลิตภัณฑ์ให้เป็น Made in Thailand แล้วส่งออกสู่ตลาดโลกได้ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกันทำงานของแต่ละภาคส่วนในกระทรวง อว. อย่างเข้มแข็งต่อไป

บพค. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะสามารถเป็นหน่วยงานสำคัญที่ร่วมพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ผ่านการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของหน่วยงานด้านการวิจัยของประเทศไทย

บพค. ย้ำเป็นหน่วยงานด้านการผลิต และพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงตอบโจทย์ความต้องการด้าน ววน. ของประเทศ ภายใน มหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2568

เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2568 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) โดยหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) ดร.ณิรวัฒน์ ธรรมจักร ผู้อำนวยการ บพค. มอบหมายให้ ดร.จิตติ มังคละศิริ รองผู้อำนวยการ บพค. เข้าร่วมงานเสวนาวิชาการภายใต้หัวข้อ “การสร้างบุคลากรเพื่อรองรับตลาดแรงงานในอนาคต” ในงานพิธีเปิดการประชุมวิชาการระดับชาติโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.) และโครงการพัฒนานักวิจัยและงานวิจัยเพื่ออุตสาหกรรม (พวอ.) ภายใต้มหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2568 (Thailand Research Expo 2025) ร่วมกับคณะวิทยากรจากหน่วยงานสังกัดกระทรวง อว. หลากหลาย

ท่าน ได้แก่ รศ. ดร.ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ ที่ปรึกษานโยบายทรัพยากรมนุษย์ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ผศ. ดร.พลศักดิ์ โกศัยยาภรณ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และ ดร.พันธุ์เพิ่มศักดิ์ อารุณี ผู้ช่วยปลัดกระทรวง อว. โดยมี ศ. ดร.ไพศาล กิตติศุภกร ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาเส้นทางอาชีพนักวิจัย สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เป็นผู้ดำเนินรายการ ณ ห้องประชุมโลดส์ 3-4 ชั้น 22 โรงแรมเซนทารา แกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์

ทั้งนี้ ภายในพิธีเปิดการประชุมวิชาการฯ ได้รับเกียรติจาก ดร.วิภารัตน์ ดีอ่อง ผู้อำนวยการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เป็นประธานในพิธีเปิดงานฯ

ดร.จิตติฯ กล่าวบนเวทีเสวนาว่า “บทบาทและภารกิจการบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การส่งเสริมการสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทบาทในด้านการผลิตและพัฒนาบุคลากรวิจัยสมรรถนะ/ทักษะสูงที่ตรงตามความต้องการของหน่วยงานและประเทศ ซึ่งมุ่งเน้นในสาขาที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ อาทิ Semiconductor, AI, EV, การแพทย์และสุขภาพ อาหารแห่งอนาคต พลังงานและสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมการพัฒนากำลังคนในทุกระดับกว่า 55,000 คน ในช่วงปี 2563 - 2567 ที่ได้จัดสรรทุนวิจัยไปแล้วนั้น แบ่งเป็น ระดับ Beginner, Intermediate และ Advanced Level ผ่านโปรแกรมที่ บพค. สนับสนุนการพัฒนากำลังคน 4 ด้าน ได้แก่ 1) Post-doctoral/Post-graduate system 2) Exchange researcher 3) Thailand Academy of Sciences (Future Graduate) 4) Re-skill/Up-skill Program นอกจากนี้ ยังได้ชี้แจงถึงเทคโนโลยีที่ บพค. ให้การส่งเสริมกลไกเป็นสำคัญทั้ง 6 อุตสาหกรรม ได้แก่ 1) Digital and Computing 2) Sensor and Electronics 3) Biotechnology 4) Clean Energy 5) Advanced Materials และ 6) Frontier Technology (Earth, Space, High-energy Physics, Plasma, Quantum) ซึ่ง บพค. กำลังจะมีการเปิดตัว “ชี้แจงทิศทางการสนับสนุนทุน บพค. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569” Thailand Brainpower Briefing 2026 ในเร็ว ๆ นี้ เพื่อสร้างความประจักษ์รู้แก่ประชาคมนักวิจัยทั้งประเทศให้ได้รับทราบถึงความต้องการพัฒนาโครงการวิจัยให้ตรงตามความต้องการแผนงานของระบบ ววน. และสร้างความชัดเจนในประเด็นการสนับสนุนทุนอีกด้วย

ดร.จิตติฯ กล่าวเสริมในตอนท้ายว่า “ประเทศไทยต้องส่งเสริมการสร้างบุคลากรวิจัยและพัฒนาให้มีทักษะใหม่ ๆ ที่สร้าง Business Model ให้เกิดแนวคิดการพัฒนาองค์ความรู้ การพัฒนาเจตคติ และคิดไปไกลให้เกิดการสร้างมูลค่าของผลงานวิจัยและนวัตกรรมใหม่ของประเทศได้”

บพค. ยกระดับบทบาทไทยบนเวทีโลก ดันศูนย์กลางผู้นำวิจัยข้ามศาสตร์อาเซียน ในงาน SRI Congress 2025 ณ นครชิคาโก สหรัฐอเมริกา พร้อมเตรียมรับเป็นเจ้าภาพจัด Advancing Leadership Program ในประเทศไทย

เมื่อวันที่ 16 - 17 มิถุนายน 2568 ดร.ณิรวัฒน์ ธรรมจักร ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เข้าร่วมงานประชุม The Sustainability Research and Innovation Congress (SRI Congress 2025) ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งที่ 5 ภายใต้แนวคิดหลัก “Shaping a Sustainable Future” ประกอบด้วย 4 เซสชันใหญ่ ๆ ได้แก่ (1) One Health: Connecting Human, Animal & Planetary Health (2) Collaborative Decision-Making: Fostering Connections with Communities (3) Holistic Solutions: Integrating Food, Energy, Water, and Infrastructure (4) Innovative Tools: Developing & Deploying New Technologies for Sustainability Solutions มีกำหนดจัดงานระหว่างวันที่ 16 - 19 มิถุนายน 2568 ณ เซอวตันแกรนด์ ชิคาโก ริเวอร์วอล์ค นครชิคาโก

รัฐอิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเป็นเวทีการแลกเปลี่ยนแนวคิดและความรู้ใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ในการเสริมสร้างความยั่งยืนและความมั่นคงให้กับเศรษฐกิจและสังคมของโลก ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมงานกว่า 80 ประเทศ

โอกาสนี้ ดร.ณิรวัฒน์ฯ ได้รับเกียรติจาก Dr. Nicole Arbour ตำแหน่ง Executive Director of the Belmont Forum ซึ่งเป็นหนึ่งในเจ้าภาพจัดงาน SRI Congress ในครั้งนี้ เชิญให้เข้าร่วมพูดคุยหรือร่วมพิเศษกับผู้นำ IAI, ALP, Belmont Forum เพื่อวางแผนการมีส่วนร่วมในโครงการ Advancing Leadership Program (ALP) และร่วมวางรากฐานบทบาทของประเทศไทยในฐานะพันธมิตรหลักของ

การผลักดันผู้นำด้านวิจัยข้ามศาสตร์ (Transdisciplinary) ในระดับภูมิภาค ซึ่งจะมีการจัดกิจกรรม ALP Workshop ครั้งสำคัญ เพื่อนำผู้เชี่ยวชาญจากทั่วโลกมาสร้าง Solutions ให้กับประเทศไทย

อีกหนึ่งไฮไลต์สำคัญของการเข้าร่วมประชุมครั้งนี้ บพค. ได้รับเชิญให้ร่วมเป็นวิทยากรบนเวทีเสวนา (Panelist) หัวข้อ “Empowering Boundary-Spanning Changemakers: Introducing Belmont Forum’s Advancing Leadership Program” ภายใต้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และพันธมิตรระดับโลก ได้แก่ Belmont Forum, National Science Foundation (NSF), Inter-American Institute for Global Change Research (IAI) เพื่อผลักดันการพัฒนา “ผู้นำที่ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง” (Boundary-Spanning Changemakers) โดยใช้พลังของการวิจัยแบบ Transdisciplinary (TD) และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับภูมิภาคและนานาชาติ ในเวทีนี้ บพค. ได้แสดงบทบาทในฐานะผู้แทนประเทศไทย ที่พร้อมยกระดับศักยภาพประเทศสู่การเป็น Regional Hub ในการพัฒนา Leadership ด้านการวิจัยข้ามศาสตร์ โดยเฉพาะในระดับอาเซียนอีกด้วย

นอกจากนี้ บนเวทีการบรรยายพิเศษจากนักวิจัยผู้เชี่ยวชาญหลากหลายประเทศ ได้กล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ทุกประเทศต้องขับเคลื่อนการรับมือกับสภาวะวิกฤตของโลก

ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อย่างบทบาทของ “วิทยาศาสตร์เชิงป้องกัน” ว่าเป็นกลไกสำคัญในการช่วยชีวิตไม่แพ้การคิดค้นวัคซีนหรือยาโรคใด โดยเฉพาะการลงทุนในระบบเตือนภัยล่วงหน้าและการวิเคราะห์เชิงคาดการณ์ ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในยุคแห่งวิกฤติ ทั้งภัยพิบัติและโรคระบาด ขณะเดียวกันโลกที่เต็มไปด้วย Big Data ยังต้องการกลไกแปลผลและระบบตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเปลี่ยนข้อมูลมหาศาลจากการสังเกตการณ์โลกให้กลายเป็น Big Action นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอให้ภาครัฐกิจจัดทำบัญชีสิ่งแวดล้อม เช่น Carbon Footprint และการใช้น้ำอย่างเป็นระบบ เพื่อขับเคลื่อนความยั่งยืนเป็นกลยุทธ์หลักทางธุรกิจ ขณะที่การติด Climate Label และการใช้ Metadata ของพืชผล ยังเป็นโอกาสใหม่ในการยกระดับคุณภาพอาหารและการเกษตร ส่วนเทคโนโลยี Quantum และ AI แม้ก่อให้เกิดคาร์บอนใหม่ แต่ก็มีความจำเป็นในการออกแบบระบบพลังงานที่มีประสิทธิภาพสูง สะท้อนภาพเทคโนโลยีที่เป็นทั้งผู้ก่อและแก้ปัญหาก็ได้ สุดท้าย วิทยาศาสตร์พื้นฐานแม้เปรียบเสมือนเมล็ดพันธุ์ที่ดี แต่หากขาดระบบการแปลและความร่วมมือ เมล็ดนั้นย่อมไม่อาจงอกเป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นจริงในสังคม

SRI Congress 2025 นับเป็นเวทีสำคัญที่ตอกย้ำให้เห็นว่า การลงทุนในวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมมิใช่แค่การคิดค้นสิ่งใหม่เท่านั้น หากแต่เป็นการป้องกัน การเตรียมความพร้อม และสร้างความยืดหยุ่นให้กับประเทศในยุคที่วิกฤติมาเร็วกว่าที่ผ่านมา

อว-บพค. ร่วมประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ครั้งที่ 87 (COSTI-87) พลิกต้นกล้า ASEAN Talent Mobility เสริมแกร่งการสร้างคนสมรรถนะสูง ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

เมื่อวันที่ 17-18 มิถุนายน 2568 หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ดร.นิวัฒน์ ธรรมจักร ผู้อำนวยการ บพค. มอบหมายให้ ดร.รัฐภูมิ ตูจันดา รองผู้อำนวยการ บพค. เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ครั้งที่ 87 (The 87th Meeting of ASEAN Committee on Science, Technology, and Innovation: COSTI-87) ร่วมกับคณะผู้บริหารกระทรวง อว. นำโดย ศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ปทุมนากุล ปลัดกระทรวง อว. ในฐานะประธานคณะกรรมการอาเซียนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศไทย ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

การประชุมนี้ คณะผู้แทนกระทรวง อว. ได้ร่วมแสดงความเห็นและรับทราบแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ค.ศ. 2026-2035 ฉบับใหม่ (ASEAN Plan of Action on Science, Technology, and Innovation: APASTI 2026-2035) พร้อมทั้งรายงานกิจกรรม ASEAN Priorities 2025 จำนวน 2 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการ Strengthening ASEAN Research Cooperation on Nuclear Safety and Risk Assessment and Management โดย สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทน.) และ 2) โครงการ the Engagement of the ASEAN Talent Mobility (ATM) Community โดย บพค. ร่วมกับคณะนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่ง ดร.รัฐภูมิ ได้บรรยายและนำเสนอผลการแลกเปลี่ยนนักวิชาการและนักวิจัยของโครงการฯ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) ของภูมิภาค และอธิบายถึงแนวทางการสนับสนุนทุนผ่านยุทธศาสตร์ที่ 5 การลงทุนในด้านการพัฒนา Talent และแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ (Strategy 5: Investing in Talent Development and Mobility) ของแผน APASTI 2026-2035 ตลอดจนการรายงานการจัดทำ ASEAN Regional Research Infrastructure Strategy และผลการประชุม ASEAN-ROK Retreat Meeting ที่จัดขึ้นในประเทศไทยเมื่อ เดือนมีนาคมที่ผ่านมา

ศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ได้แจ้งแก่ที่ประชุมทราบถึง การเป็นเจ้าภาพการประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ครั้งที่ 88 (COSTI-88) และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่จะจัดขึ้นในช่วงเดือนตุลาคม 2568 ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย รวมถึงเชิญชวนสมาชิกประเทศอาเซียนเข้าร่วมกิจกรรม อว.แฟร์ ที่จะจัดงานระหว่างวันที่ 9-17 สิงหาคม 2568 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ เพื่อนำเสนอความสำเร็จของการจัดกิจกรรมภายใต้แผน ASEAN Innovation Roadmap 2020-2025 ที่ผ่านมา

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2568 คณะผู้แทนจากกระทรวง อว. ได้เข้าพบ นางพันทิพา เอี่ยมสุทธา เอกะโรหิต เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำอาเซียน ณ กรุงจาการ์ตา และคณะ เพื่อหารือแนวทางการพัฒนาความร่วมมือในสาขาที่ประเทศทั้งสองมีความเชี่ยวชาญ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนนักวิจัยและนักวิชาการ (Talent Mobility) ครอบคลุมการแลกเปลี่ยนในภาคเอกชน การให้ทุนการศึกษา และทุนวิจัยเพื่อดึงดูด Talent สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ด้าน วทน. แก่ประเทศไทยและอินโดนีเซีย

บพค. ร่วมหารือ Funder Forum ในงาน SRI Congress 2025 พร้อมชูโมเดลพัฒนากำลังคนขั้นสูงที่เชื่อมโยงการลงทุนของภาคอุตสาหกรรม

เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2568 ดร.นิวัฒน์ ธรรมจักร ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้เดินทางเข้าร่วมการประชุม The Sustainability Research and Innovation Congress (SRI Congress 2025) ภายใต้แนวคิดหลัก “Shaping a Sustainable Future” มีกำหนดจัดงานระหว่างวันที่ 16 - 19 มิถุนายน 2568 ณ เซฮาดันแกรนด์ ซิดาโก เวออร์วอลล์ นครซิดาโก รัฐอิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเป็นเวทีความร่วมมือระดับนานาชาติด้านการวิจัยและนวัตกรรมเพื่ออนาคตที่ยั่งยืน ตอกย้ำความสำเร็จของการประชุมเข้าสู่ปีที่ 5 และเป็นครั้งแรกของการจัดงานในประเทศสหรัฐอเมริกาและทวีปอเมริกาเหนือ อันจะเป็นการสร้างตระหนักรู้ที่สำคัญถึงการใช้วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรมรับมือสภาวะวิกฤตโลก

โอกาสนี้ ดร.นิวัฒน์ฯ ได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประชุมภาคเครือข่ายองค์กรที่ทำหน้าที่ให้ทุนวิจัย “Funder Forum on Collective Impact for a Sustainable Future” ซึ่งเป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ร่วมกับหน่วยงานผู้ให้ทุนจากทั่วโลก เพื่อหารือแนวทางการระดมพลังจากภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรม และองค์กรภาคประชาสังคม สร้างระบบการสนับสนุนวิจัยและนวัตกรรมที่มีผลกระทบเชิงระบบ (Collective Impact)

โดยโอกาสนี้ บพค. ได้แลกเปลี่ยนแนวทางการออกแบบกลไกการพัฒนากำลังคนขั้นสูงของประเทศไทย โดยเชื่อมโยงการลงทุนจากภาคอุตสาหกรรมในการสนับสนุนทุนแก่ บพค. ไปยังการใช้ประโยชน์กำลังคนในภาคอุตสาหกรรม 3 สาขาหลัก ได้แก่ Semiconductor, EV และ AI ซึ่งมีกลไกสร้างแรงจูงใจในการดึงดูดให้ร่วมลงทุน ได้แก่ 1) สิทธิประโยชน์ทางภาษี (Tax Incentives) และ 2) การคืนเงินลงทุนบางส่วนแก่บริษัทภาคเอกชนที่ร่วมลงทุนไปเป็นค่าจ้างตำแหน่งงานใหม่ หรือค่าตอบแทนที่สูงขึ้นสำหรับผู้ผ่านการอบรมจากโปรแกรมที่สนับสนุนโดย บพค.

โดยกลไกนี้ จะมีได้วัดแค่จำนวนผู้ผ่านการอบรม แต่เน้นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ การมีงานทำ (Job Creation) รายได้เพิ่ม (Higher income) และการนำทักษะไปใช้ได้จริงในภาคอุตสาหกรรมและในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการสร้างและพัฒนาากำลังคนที่ตรงตามความต้องการของหน่วยงานผู้ให้ประโยชน์ และมีระบบการพัฒนา วทน. ได้อย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ บพค. ยังได้รับเลือกให้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ Advancing Leadership Program (ALP) ที่ประเทศไทยจะได้เป็นเจ้าภาพในครั้งถัดไป จึงเป็นการตอกย้ำว่า การเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้นับเป็นอีกหนึ่งก้าวสำคัญของ บพค. ในการเชื่อมโยงทุนวิจัยไทยสู่เวทีนานาชาติ พร้อมสร้างโอกาสใหม่ในการพัฒนากำลังคน เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ตอบโจทย์อนาคตอย่างยั่งยืน

การพัฒนาเทคโนโลยี ทางการแพทย์เพื่ออนาคต:

มุมมอง
จาก

อ.ดร.ธิดาทิพย์ วงศ์สุรวัตน์

เทคโนโลยี Nanopore กำลังเปลี่ยนโฉมเทคโนโลยีทางการแพทย์ จากความสามารถในการอ่านลำดับพันธุกรรมบน DNA และ RNA ได้ยาวและละเอียด ช่วยให้การศึกษามีความแม่นยำและครอบคลุมมากขึ้น ในประเทศไทย เทคโนโลยีนี้ได้รับการพัฒนาต่อยอดเพื่อประยุกต์โดย อ.ดร.ธิดาทิพย์ วงศ์สุรวัตน์ หัวหน้าโครงการพัฒนาชุดทดสอบยีนด้วยเทคโนโลยีนาโนพอร์จากข้อมูลชีวสารสนเทศ และปัญญาประดิษฐ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทดสอบทางด้านเภสัชพันธุศาสตร์ (Helix Star) ตามแผนงาน N38 (S3P18) วิจัยขั้นแนวหน้าในสาขาสำคัญเพื่อประยุกต์และพัฒนาต่อยอดเศรษฐกิจ BCG ปีงบประมาณ 2568 ภายใต้กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาชุดตรวจยีน HLA-B ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงการแพ้ยาหรือโรคที่เกี่ยวข้องกับยีนนี้ นวัตกรรมนี้ยังผสมผสานการวิเคราะห์ข้อมูลชีวสารสนเทศ แขนงทอ เพื่อเพิ่มความแม่นยำ ประเมินประสิทธิภาพของชุดตรวจ และทำนายความเสี่ยงจากข้อมูลพันธุกรรมได้อย่างรวดเร็วและครบถ้วน ใน Take a Seat ฉบับนี้ เราจะพาไปรู้จักกับแนวคิดและผลงานของ อ.ดร.ธิดาทิพย์ ที่นำเทคโนโลยีล้ำสมัยมากระบวนงานด้านพันธุศาสตร์ทางการแพทย์ให้ก้าวหน้าและแม่นยำยิ่งขึ้น

| จากเจ้าหนูจำไม...สู่อาจารย์นักวิจัย

อ.ดร.ธิดาทิพย์ วงศ์สุรวัตน์ หรือ อ.ทิพย์ ฉายแวการเป็นนักวิทยาศาสตร์ ตั้งแต่เยาว์วัย ด้วยนิสัยช่างสงสัย ช่างสังเกต และชอบตั้งคำถาม

“ในช่วงเด็ก คำถามที่มักจะมีมาอาจฟังดูแปลกหรือตลกไปบ้าง แต่ก็อยากรู้อยากเห็นและหาคำตอบเสมอ เช่น พี่ชายเคยบอกว่ามีคนจ้องดวงอาทิตย์ 1 นาทีแล้วตาบอด ดิฉันจึงลองจ้องดู 3 นาที แต่ก็ไม่ได้ตาบอด ซึ่งแน่นอนว่านี่ไม่ใช่สิ่งที่ควรทำ แต่ดิฉันชอบทดสอบและหาข้อเท็จจริงด้วยตัวเอง...เคยดื่มน้ำเยอะไปเรื่อยๆ และระหว่างดื่มคิดว่าทำไมเราต้องหยุด และคิดว่าความอึดจะเกิดจากอะไร ทำไมเราจึงดื่มได้เรื่อยๆ จนหมดกระติกทั้งหมัดนี้เกิดจากความอยากรู้อยากเห็น... อีกอย่างที่ชอบทำคือการตั้งใจอยู่กับหนึ่ง เช่น ทำให้อัตราชีพของทุกอย่างรอบตัวสามารถทำให้เราบาดเจ็บหรือตายได้อย่างไร ไม่มีพิษ ขมมขม หรือแม้แต่อะไรที่ดูไม่น่าจะเป็นอันตราย การได้คิดเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ทำให้ดิฉันสนุกและรู้สึกท้าทาย...นิสัยชอบตั้งคำถามนี้ติดตัวมาตั้งแต่เด็ก พอโตขึ้นมา ได้กลายเป็นทักษะสำคัญในงานวิจัย เพราะทำให้มีความคิดเชิงวิเคราะห์และสามารถเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ และตั้งสมมติฐานเพื่อหาคำตอบได้ง่ายขึ้น”

อ.ทิพย์ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ปริญญาโท สาขาจุลชีววิทยาทางการแพทย์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสาขาชีวสารสนเทศ จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ปริญญาเอก สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จาก Nanyang Technological University และ ระดับหลังปริญญาเอก จาก Bioinformatics Institute A*STAR ประเทศสิงคโปร์ และ University of Arkansas for Medical Sciences (UAMS) ประเทศสหรัฐอเมริกา มีความเชี่ยวชาญในด้านอณูชีววิทยา (Molecular Biology)

อ.ทิพย์ มีประสบการณ์ทำงานด้านวิทยาศาสตร์ในหลายบทบาท ได้แก่ นักวิเคราะห์โครงการ ที่ สวทช. หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท นักวิจัยระดับหลังปริญญาเอก ที่ Bioinformatics Institute A*STAR ประเทศสิงคโปร์ และ Instructor ที่ UAMS และ Consultant ที่ Center for Disease Control and Prevention (CDC) ปัจจุบัน อ.ทิพย์ ได้รับแต่งตั้งเป็น Head, Division of Medical Bioinformatics และ Head, Oxford Nanopore Center of Excellence สังกัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

จากความสนใจในการพัฒนางานวิจัยให้ทันสมัย อ.ทิพย์ได้ค้นพบประโยชน์ของการใช้ชีวสารสนเทศ (Bioinformatics) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจีโนมและเชื้อก่อโรค โดยเฉพาะการศึกษาจีโนมของเชื้อคางทูม ซึ่งเป็นโจทย์สำคัญในการทำวิจัยระดับปริญญาเอก การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้อ.ทิพย์ สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่น่าสนใจและได้รับการยอมรับจากหัวหน้าวิจัยและนักวิชาการในต่างประเทศ อ.ทิพย์ มีความมุ่งมั่นอย่างสูงในการทำงานเพราะได้รับแรงบันดาลใจจากความท้าทายและความกดดันที่เจอในช่วงเริ่มต้นทำงานในสหรัฐอเมริกา หลังจากถูกคาดหวังให้จัดตั้งแล็บวิจัยใหม่โดยไม่ได้ทำ Wet Lab มาตั้งแต่จบปริญญาโทหรือนานกว่า 15 ปี อ.ทิพย์ต้องเรียนรู้การบริหารจัดการงานวิจัยด้วยตัวเอง เริ่มจากการตั้งคำถามเกี่ยวกับอุปกรณ์วิจัย การจัดซื้อ การวางแผน และการใช้งานเครื่องมือ

วิทยาศาสตร์สมัยใหม่ โดยได้รับคำแนะนำจากเครือข่ายนักวิจัยทั้งในไทยและต่างประเทศ

นอกจากนี้ อ.ทิพย์ยังประยุกต์ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์อย่าง Twitter ในการติดตามความรู้และเทคนิควิทยาศาสตร์การแพทย์จากผู้เชี่ยวชาญระดับโลก ควบคู่กับการศึกษาจากผลงานตีพิมพ์ซึ่งใช้เวลานาน การเรียนรู้จากงานวิจัยใหม่ ๆ และการติดตามแนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีด้านนาโนพอร์ทำให้อ.ทิพย์สามารถนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจีโนมเชิงลึก ส่งผลให้ร่วมมือกับทีมงานและสามารถจัด Workshop ทั้งในสหรัฐอเมริกาและนอร์เวย์ได้อย่างประสบความสำเร็จ

จากประสบการณ์เหล่านี้ อ.ทิพย์มีความตั้งใจพัฒนางานวิจัยให้มีความล้ำหน้า เพื่อให้ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้บรรยายในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ โดยไม่ต้องขอทุนสนับสนุน เช่น London Calling ประเทศอังกฤษ และ Nanopore Community Meeting ที่รัฐนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยล่าสุด ได้รับเลือกในการนำเสนอผลงานวิจัยที่ทำในประเทศไทยที่เชียงใหม่ ประเทศจีน แสดงถึงความสำเร็จและการยอมรับในฐานะนักวิจัยคนไทยที่สามารถแข่งขันในระดับนานาชาติได้ โดยอาศัยความรู้ทางชีวสารสนเทศและวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่พัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง

| Nanopore Sequencing: การปฏิวัติการวิเคราะห์ DNA และ RNA

Nanopore Sequencing คือเทคโนโลยีที่ใช้ในการอ่านลำดับเบสของ DNA หรือ RNA Sequencing โดยเครื่องมือจะดึงสายโมเลกุลผ่านช่องนาโน (Nanopore) และวัดการเปลี่ยนแปลงของกระแสไฟฟ้าเมื่อเบสแต่ละตัวผ่านช่องนั้น ทำให้สามารถวิเคราะห์ลำดับพันธุกรรมได้อย่างแม่นยำ รวดเร็ว และต่อเนื่อง เหมาะกับงานที่ต้องการข้อมูลพันธุกรรมจำนวนมาก เช่น การวิเคราะห์เชื้อโรคจากตัวอย่าง DNA หลายล้านสาย ซึ่งต้องอาศัยคอมพิวเตอร์และชีวสารสนเทศในการจัดข้อมูลกับฐานข้อมูลเพื่อระบุชนิดเชื้ออย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ยังถูกนำไปใช้ในการพัฒนาวัคซีนเพื่อตรวจสอบส่วนผสม หรือการศึกษากลยุทธ์ในสิ่งแวดล้อม เช่น การเปรียบเทียบไมโครไบโอมจากอุจจาระของเด็กและช้างผู้ใหญ่ เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของจุลินทรีย์

แม้เทคโนโลยี Nanopore Sequencing จะมีความก้าวหน้า แต่ความสำเร็จยังคงขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญของผู้วิเคราะห์ เนื่องจากผลการแปลผลข้อมูลพันธุกรรมที่มีปริมาณมหาศาลนั้นต้องอาศัยทักษะด้านชีวสารสนเทศอย่างมาก อ.ทิพย์เน้นการใช้เทคโนโลยีนี้ในการแพทย์ โดยเฉพาะการวินิจฉัยโรคจากพันธุกรรมเพื่อนำองค์ความรู้ไปสู่การดูแลผู้ป่วยอย่างแท้จริง

“Nanopore ทำให้หลากหลายอย่างมาก อะไรที่มี DNA หรือ RNA ตั้งเป็นโจทย์ได้หมด เทคโนโลยีนี้เป็นเพียงเครื่องมืออ่านลำดับเบส แต่ที่สำคัญคือคนที่ตั้งคำถามและคนวิเคราะห์ ตัวอย่างเช่น เราสามารถบอก Biomarker ที่เกี่ยวข้องกับมะเร็งได้หรือไม่ เทคโนโลยี Nanopore ก็หาลำดับเบสไป แต่การวิเคราะห์ก็ต้องอาศัยนักชีวสารสนเทศ เพื่อจัดการข้อมูลที่ได้จาก Nanopore และตอบคำถามวิจัย”

อ.ทิพย์ กล่าวถึงบทบาทสำคัญของการแปลผลข้อมูล Oxford Nanopore Centre of Excellence ในประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นเมื่อบริษัท Oxford Nanopore Technologies ซึ่งเป็นบริษัท Spin-off จากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดเป็นที่ประจำกษัตริย์ว่า ประเทศไทยมีกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับ Nanopore มากมายเทียบกับในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หลังจาก อ.ดร.ธิดาทิพย์ ย้ายกลับมาทำงานในประเทศไทย บริษัทได้ส่งตัวแทนมาตรวจสอบและพบว่า อ.ทิพย์ มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีนี้ ผ่านงานวิชาการและการสร้างเครือข่ายในวงการวิจัย

ก่อนเดินทางกลับประเทศไทย อ.ทิพย์ ได้ทำ Nanopore Sequencing เพื่อวิเคราะห์ลำดับเบสของเชื้อ SARS-CoV-2 ที่สหรัฐอเมริกา โดยถือโอกาสนี้ในการศึกษาจีโนมของเชื้อโควิด-19 เป็นงานสุดท้าย เมื่อกลับมา หน่วยงาน Thailand MOPH-US CDC (TUJ) ได้เชิญให้เป็นที่ปรึกษา เนื่องจากต้องการผู้เชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์จีโนมของเชื้อโควิด-19 เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาการระบาดและพัฒนากลยุทธ์การตรวจวินิจฉัยในประเทศไทย การทำงานที่มุ่งมั่นและเครือข่ายที่เข้มแข็ง ทำให้เมื่อ อ.ทิพย์ ก่อตั้ง Oxford Nanopore Centre of Excellence ที่ศิริราช บริษัทเอกชนต่าง ๆ จึงสนับสนุนโดยนำเครื่องมือมาติดตั้งทันที ทำให้ศูนย์แห่งนี้กลายเป็นศูนย์ความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยี Nanopore ในประเทศไทย ที่เชื่อมโยงทีมงานวิจัยทางการแพทย์และความร่วมมือกับต่างประเทศอย่างเป็นรูปธรรม

ความก้าวหน้าของโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจาก บพข.

โครงการการพัฒนาชุดทดสอบยีนด้วยเทคโนโลยีนาโนพอร์จากข้อมูลชีวสารสนเทศและปัญญาประดิษฐ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทดสอบทางด้านเภสัชพันธุศาสตร์ (Helix Star) ที่ได้รับการสนับสนุนจาก บพข. ปัจจุบันมีความก้าวหน้าอย่างมาก โดยมีการพัฒนา HLA-B Test Kit เพื่อทดแทนการนำเข้าและลดต้นทุน แม้ว่ายังอยู่ในขั้นทดลอง แต่มีเป้าหมายให้เป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่สามารถใช้งานได้จริง ด้าน Bioinformatics ได้พัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลพันธุกรรมเสร็จสมบูรณ์แล้ว โดยสามารถตรวจจับโอกาสแพ้ยาได้อย่างแม่นยำจากข้อมูล DNA ที่นำเข้า ส่วน AI Chatbot ได้พัฒนาเสร็จเกือบสมบูรณ์ เพื่อใช้งานในรูปแบบ B2B (Business-to-Business) โดยบุคลากรทางการแพทย์สามารถสอบถามเกี่ยวกับ HLA-B และความเสี่ยงแพ้ยาได้โดยตรง ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนมีบทบาทสำคัญ เช่น การร่วมมือกับ N Health ซึ่งเป็นศูนย์แล็บใหญ่ของเครือโรงพยาบาลกรุงเทพ ทำให้สามารถทดสอบตัวอย่างจำนวนมากได้ในแต่ละวัน นอกจากนี้ ยังมีบริษัท Cariva เข้ามาช่วยสนับสนุนด้านกฎหมายและการนำไปใช้งานเชิงพาณิชย์ เมื่อพัฒนา HLA-B Test Kit เสร็จจะมีการจัด Workshop เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์ทั่วประเทศได้เรียนรู้การใช้งาน ซึ่งจะช่วยยกระดับการวินิจฉัยโรคแพ้ยาในไทยและลดการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ อีกทั้งยังมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ เนื่องจากสามารถลดค่าใช้จ่ายจากการนำเข้าและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการวิเคราะห์พันธุกรรมได้อย่างละเอียดและแม่นยำ

“Cariva เป็นบริษัทในเครือ ปตท.สผ. ซึ่งเป็นบริษัทด้านพลังงาน ปกติแล้วจะลงทุนในธุรกิจแก๊สและน้ำมัน ต่อมาได้เริ่มมองหา New S-Curve ใหม่ ๆ ในประเทศไทยว่ามีเทคโนโลยีล้ำสมัย (Deep Tech) อะไรบ้างที่คนไทยทำได้ เขาก็เลยมาคุย และเริ่มร่วมมือกัน แต่พอทำไปสักพักเราก็พบว่า แม้เทคโนโลยีบางตัวจะดูดีหรือทันสมัยขนาดไหน แต่มันไม่ได้หมายความว่าเราจะขายได้ พอเรามาเจอโปรเจกต์เกี่ยวกับการตรวจยีนแพ้ยา ซึ่งทุกคนควรตรวจก่อนใช้ยาบางตัว ถ้าคุณไม่ตรวจแล้วเกิดอาการแพ้จนถึงขั้นเสียชีวิต นี่คือผลิตภัณฑ์ที่สร้างผลกระทบ” อ.ทิพย์อธิบายแนวทางการคัดเลือกเทคโนโลยีทางการแพทย์

แนวทางการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่

แนวทางการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ตามมุมมองของ อ.ทิพย์ เกิดจากประสบการณ์ที่หลากหลาย ทั้งในบทบาทนักวิเคราะห์โครงการ นักวิจัย และอาจารย์ ซึ่งทำให้เธอเห็นถึงความสำคัญของการปลูกฝังทักษะการตั้งคำถามในคนรุ่นใหม่ “หากต้องการสอนคนรุ่นใหม่ให้ฝึกตั้งคำถาม ควรเน้นให้พวกเขาตั้งคำถามและตั้งคำถามได้อย่างอิสระ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไรก็ตาม เมื่อต้องอ่านงานวิจัยหรือบทความทางวิชาการ ควรส่งเสริม

ให้พวกเขาตั้งคำถามในทุกบรรทัด เช่น ทำไมผู้เขียนถึงเลือกวิธีนี้ ทำไมถึงใช้ตัวอย่างแบบนี้ หรือมีวิธีอื่นที่อาจได้ผลดีกว่าหรือไม่ การตั้งคำถามเช่นนี้จะช่วยให้เด็ก ๆ ได้ฝึกคิดอย่างเป็นระบบและพัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ไปพร้อมกัน โดยไม่ต้องกลัวว่าคำถามนั้นจะถูกหรือผิด เพราะการตั้งคำถามคือจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง”

นอกจากนี้ อ.ทิพย์ยังมีข้อสังเกตเกี่ยวกับนักชีวสารสนเทศ ซึ่งหลายคนมักจะมีบุคลิกแบบ Introvert ทำให้การออกไปหางานหรือแสดงความคิดเห็นในสังคมเป็นเรื่องท้าทาย ด้วยความที่พวกเขามักจะชอบทำงานหน้าคอมพิวเตอร์ แม้ว่าหลายคนจะมีความสามารถโดดเด่น แต่กลับขาดโอกาสแสดงศักยภาพในพื้นที่สาธารณะ ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหานี้ อ.ทิพย์เสนอแนวคิดการสร้าง Ecosystem หรือ Community ของนักชีวสารสนเทศ ซึ่งจะเป็นหนึ่งในเป้าหมายในอนาคต โดยอาจเริ่มจากการเปิดคาเฟ่ที่ไม่ใช่แค่สถานที่นั่งทำงาน แต่เป็นพื้นที่สำหรับการสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และจุดประกายไอเดียใหม่ ๆ การสร้างชุมชนเช่นนี้จะช่วยให้นักชีวสารสนเทศได้เปิดโลกพบปะผู้คน และอาจต่อยอดไปสู่โปรเจกต์ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจและสร้างสรรค์

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ บพข.

อ.ทิพย์ชื่นชม บพข. “พูดจากใจเลยว่า บพข. เป็นแหล่งทุนที่ดีอันอยากร่วมมือตลอด การเบิกจ่ายไม่ยุ่งยาก ไม่จำเป็นต้องส่งมอบ 1 Paper ต่อเงิน 500,000 บาท รวมทั้งให้อิสระระดับหนึ่งแก่นักวิจัยในการคิดในการออกแบบงานวิจัยของเรา”

นอกจากนี้ อ.ทิพย์มีความเห็นว่า การเปิดรับฟังความคิดเห็นจากนักวิจัยซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากแหล่งทุนอย่าง บพข. ไม่สามารถลงพื้นที่ปฏิบัติงานเชิงลึกได้เช่นเดียวกับนักวิจัย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยให้เห็นภาพรวมของโครงการและวางแผนดำเนินการในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม อ.ทิพย์มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางใหม่ของ บพข. ในการคัดเลือกโครงการวิจัยเพื่อให้การสนับสนุน โดยเฉพาะการเปลี่ยนจากการรับโครงการที่นักวิจัยยื่นเสนอ (Open Call) เป็นการออกไปค้นหานักวิจัยและโครงการที่เหมาะสม (Targeted Call/Commissioned Research) อ.ทิพย์เห็นว่าการดำเนินการดังกล่าว อาจทำให้ บพข. พลาดโอกาสในการเข้าถึงนักวิจัยที่มีศักยภาพ เนื่องจากบางคนอาจไม่ได้รับโอกาสในการแสดงศักยภาพอย่างเต็มที่

อ.ทิพย์จึงเสนอให้ บพข. พิจารณานหาแนวทางที่จะเปิดโอกาสให้กับนักวิจัยรุ่นใหม่ให้สามารถเข้าถึงกระบวนการคัดเลือกได้ง่ายขึ้น และ อ.ทิพย์ยังเสนอให้ บพข. จัดกิจกรรมหรือการประชุมอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นช่องทางสำคัญที่ช่วยให้ บพข. ได้เห็นถึงศักยภาพของนักวิจัยและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายวิชาการอย่างยั่งยืน

ซึ่ง บพข. จะพิจารณานำข้อเสนอแนะเหล่านี้มาปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานให้เหมาะสมต่อไป

ปฏิทินกิจกรรม

Call for Proposals: ISPF Research Collaboration Grants 2025

In partnership with the British Council and PMU-B

Funding for UK-Thailand research collaborations in Science, Technology & Innovation

Key Deadlines

- ♦ Expression of Interest (EOI): Submit by 30 June 2025 at 12:00 (UK Time)
- ♦ Full Proposal*: Submit by 4 August 2025 at 17:00 (Bangkok Time) via NRIS (TH applicants) and British Council portal (UK applicants) *EOI must be approved by the British Council before the Full Proposal can be submitted.
- ♦ Institute Endorsement (TH side): By 6 August 2025 at 17:00 (Bangkok Time)

ISPF RESEARCH COLLABORATION GRANTS 2025

British Council & PMU-B

Tomorrow's Talent

1. Digital & Computing
2. Sensors & Electronics
3. Biotechnology
4. Clean Energy & Decarbonization
5. Advanced Materials
6. Frontier Technologies

Closing Date

For the Expression of Interest (EOI) to UK:
30 June 2025, 12:00pm (UK Time)

*For Full Proposal:

4 August 2025, 17:00 (BKK time)

Note: *Expression of Interest must be approved by the British Council before the Full Proposal can be submitted.

What You Need to Know

- ♦ 2 Thai institutions required per project
- ♦ Funding: Up to £50,000 total (PMU-B up to THB 2.3 million/project)
- ♦ Duration: 2 years
- ♦ Priority: Digital tech, biotech, clean energy, advanced materials, quantum & frontier tech

No corrections after final deadline

More Info & Downloads

PMU-B Official Website : <https://www.pmu-hr.or.th/.../ispf-grants-2025-british.../>
British Council Portal : <https://grants.britishcouncil.org/>
Questions? Contact : Dr.Sonthaya Chairawut
Email : sonthaya.cha@nxpo.or.th | pmub.gp@nxpo.or.th

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ
ดร.ณิรวัฒน์ ธรรมจักร์

บรรณาธิการ

ดร.รัฐภูมิ ตูจันดา
ดร.จิตติ มังคละศิริ

กองบรรณาธิการ

ดร.อ้อมใจ ไทรเมฆ
นางสาวอักษร ฉายสุวรรณ
ดร.ศุภฤกษ์ บุพศิริ
นายฤทธิเลิศ เวศย์วรุตย์
นางสาวณัฐดาพร ไฟทาคำ

จัดทำโดย

หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน
และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.)
Program Management Unit for Human Resources
& Institutional Development, Research and Innovation (PMU-B)

319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 14 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

สนใจข่าวฝากประชาสัมพันธ์ ได้ที่

 PMU-B บพค.
 www.pmu-hr.or.th
 PMU-B บพค.

 @pmu.b
 02-109-5432 ต่อ 841
 pmu.b@nxpo.or.th

www.pmu-hr.or.th

facebook : PMU-B บพค.